inflata eſt. Denicꝫ ſit longe ab illa pace q̄
exupat omnem ſenſum. Quapꝑter conclu
dere fas eſt/ꝙ ſchola orandi laudabilior ē
ceteris paribꝫ/q̄ꝫ ſchola litteras edocendi.
quemadmodū ſchola religionis ꝑ affectu
excellit ſcholā eruditionis ꝑ intellectū:-
¶ Proinde laus orōis extatice ſeu ꝑfecte col
ligitur ex ordine ſuo q̄druplici vicꝫ ex ordi
ne ad deū/ad ꝓpriū ſubiectū/ad ꝓximū ꝛ
ad inimicū. ¶ Primo quidem ad deū qm̄
ſibi ſoli dat gloriam adoratiōem/ gratiaꝝ
actiōem ꝛ honorem/eū ſibi amicū cōcilians
Ac inde ꝑ legem amicicie/que eſt idē velle/
et nolle/ipa qđ petit accipit/et qđ querit in
uenit. ſibicꝫ pulſanti aperit. non ſic intel-
lectio aut queuis alia opatio. ¶ Secūdo
oratio ſubiectū ꝓpriū qđ inhabitat. purgat
ꝑficit. illuminat. quietans ipm ſatians at-
cꝫ ſtabiliens ¶ Tertio oratio iuuat ꝓximū.
nō vnū aut duos ſed totū corpus eccie my
ſticū viuifico quodā influxu/nutrit/et ca-
paciſſimo quodā materne beniuolentie ſi
nu/omnia eccie mēbra ſuacꝫ opa comple-
ctitur. offerens ea deo/ꝛ ꝑ his ſupplicās et
impetrans/tanq̄ꝫ queſtuaria gratiſſima ꝑ
indigentijs inopū ſpūalium ſubleuandis
et ꝑ elemoſynis grārum querendis atꝫ im
petrandis/in magno ac miſerabili hoſpi-
tali huius mūdi/imo ꝛ carceris et penalis
purgatorij. ¶ Huic opi nulla exterior ad-
monitio nulla ꝓrſus compabilis exercita
tio pōt in efficaciam coequari. Nimiꝫ qꝛ
fruſtra hec oīa fiunt/ꝛ vane/ſi non aduene
rit oratio iūcta charitati. Poſtremo nichil
ita ſicut oratio vires inimici ſenientis prote
rit. nihil ita tendiculos laq̄oꝝ ſuoꝝ euacu
at et oñdit. Alioquin nō dixiſſet ꝓpha. ocu
li mei ſemꝑ ad dñm qm̄ ipe euellet de laq̄o
pedes meos. Et iteꝝ ꝓuidebā deū in con-
ſpectu meo ſꝑ/qm̄ a dextris eſt mihi/ne cō-
mouear. Et rex Joſaphat ad deū/ Cum igꝰ
ramus inq̄t q̄d agere debeamus: hoc ſolū
habemus reſidui vt oculos nr̄os ad te di-
rigamus. Quocirca bñ iubebat dñs. opꝫ
ſemꝑ orare ꝛ nō deficere. Semꝑ autē orat
ſemꝑ oculos ad deū habet. q̄ ſꝑ pio humi-
licꝫ affectu deſiderat. ¶ Denicꝫ de oratōe
quā cū vera ſapia ꝛ miſtica theologia ꝯue
nire diximus de eius quocꝫ virtute et ꝯdi
tionibꝫ ac ꝓprietatibꝫ copioſis/hoc loco ſer
mo poſſꝫ incidere: ſed de his remitto ad ea
que ſancti et doctores ſaluberrime tradide
runt/ꝛ ꝑcipue Hugo de ſctō victore in tra

ctatu ſuo quem de oratione compendioſiſ
ſime et ſubtiliſſime compoſuit/cuius ē hoc
initiū. Quo ſtudio quo ve affectu orandꝰ
ſit deus ꝛc. Legatur Guilhelmꝰ pariſieñ.
in libello qui rethorica diuina intitulat. Le-
gantur et ceteri qui orōis ꝓprietates vtilita
tes ꝛ q̄bus excluditur/quibuſcꝫ impedit/
doctiſſime tradiderūt. ¶ Supeſt vrō pra
ctica theologie miſtice in ſequentibus pro
ſequamur:-

¶ Finit prima pars de myſtica theologia
ſpeculatiua:-

Incipit prologus

eiuſdem in ꝑtem ſcđam de theologia miſti
ca practice cōſcripta ab eodem ſub .xij. con
ſiderationibꝫ ſiue induſtrijs:-

Tractantes in lectionibꝫ noſtri
iam a multo tp̄is interrupto tē
pore. de theologia miſtica ſecu-
ti ſumꝰ ordinē in alijs ſcientijs
obſuatū. vbi ꝑus tradit de ſpeculatiua q̄ꝫ
practica. nihilominꝰ hec ſcia ſupra ceteras
multas h̄ hꝫ ꝓpriū vt ſpeculatio in ea nec ꝑ
fecte tradi/nec plene itelligi poſſit. niſi pra
cticꝰ p̄ceſſerit vſus. Quāobrē deinceps ꝑ-
ſentis opis erit tradere ſub aliq̄bꝫ cōſidera
tiōibꝫ modos ꝛ vias quibꝫ ad theologiam
miſticā habeat acceſſus. Perq̄rere eni q̄d
ſit theologia miſtica/et in q̄ vi aie reponit.
ꝛ de drīa eius ad ſpeculatiuā theologiā/ ꝯ
ſilia/q̄lia ꝓlocuta ſunt/nō ſatis eſſe dꝫ ho-
mini xp̄iano/ꝑſertim eccīaſticō. opꝰ exerci
tatiocꝫ requirit. qđ vt fiat ꝓdeſt non medio-
criter apire ea q̄ ad opus aggrediēdū finiē
dūcꝫ neceſſaria ſunt vel accōmoda vt obſ-
uent. q̄ etiā ꝑturbare ſolebāt opantē/vt vi
tent. q̄ꝝ elucidatio nos expediret ab hiſoi
bus q̄ in hoc negocio tractanda ꝓdē ſuſce
pimꝰ. ¶ Et dicimꝰ in ꝑmis ꝙ magiſteriꝫ
theologie miſtice ꝛ orōis extatice ſeu ꝑfcē
Jeſus xp̄s ſibi ſoli ſuecꝫ volūtati retinuit
nec ad illud humana ſufficit induſtria q̄ꝫ-
uis ipa nō dēat penitꝰ derelinq̄. Etenī ſi oē
datū optimū ꝛ oē donū ꝑfectū deſurſū ē
deſcēdēs a p̄re luminū. ꝑſpicuū habet cōſi
derationis huiꝰ ꝑncipiū/qđ donū ꝑfecto
ratiōis ꝓfluit a diuina volūtate tenente lu
cē in manibꝫ ſicut Job notat. Et exponit
Greg. ꝙ dū vult illuminat et claudit dum
vult. Ceterū ꝙ hūana nō ſufficit induſtria
poſterius elucidabit. ꝙ tn̄ nō ſit ꝓrſus abꝫ
cienda docet aplſ. Vocans nos dei coad-

iutores/non compulſores/non preuentores: ne dicamus. Man⁹ noſtra excelſa/ et
nō dñs fecit hec oīa. ¶ Pōnit aūt duodecim
iduſtrie pſupposito pus afflatu diuīo ꝓ ꝑ-
ctica theologie miſtice/ſub totidē cōſidera-
tionib⁹ annotari/ Prima dei uocationē
attēdere. Scđa ꝓpriam cōplexiōem agno-
ſcere. Tertia ꝓpriū officiū vel ſtatū aſpice-
re. Quarta ſemetipm ad pfectiōem extēde-
re. Quinta occupatiōes effugere. Sexta
curioſitatem deponere. Septima longa-
nimitatē aſſumere. Octaua paſſionum vł
affectionū origies aduertere. Nona tps ido
neū et locū inqrere. Decima. ſomno ⁊ cibo
moderāter indulgere. Undecima medita-
tiōib⁹ pijs generatiuis affectuū ſilēter inſi-
ſtere. Duodecima ſpūm a fantaſmatib⁹ a-
uertere. ¶ Has igitur induſtrias nouiſſi-
me ſtudui redigere ad formā qndaʒ tracta-
tulidum poſt laborioſam legatiōem vtinā
fructuoſiorē ſup negocio pacis eccīaſtice/
regredi tandē datū eſſet a roma ad Januā:
vbi pſtolabamur cōuētiōem iuratā ⁊ ꝯcor
datam marſilie/ꝑ duos cōtendētes debere
cōpleri in ſaona: illic pendēte noſtra q̄ fru-
ſtrati tandē ſumus expectatione. Ego ne
vacatiōem datā male vacādo cōſumerem/
ſed obedirem dño dicēti ꝑ ꝓphām/vacate ⁊
videte qm̄ ego ſum deus: vacaui vt viderē
qua ratione/q̄ ve induſtria cōtingeret eēn-
tiam dei cū ſua exaltatiōe/cōtemplādo co-
gnoſcere: ⁊ cognoſcēdo cōtemplari.

¶ Conſideratio. I.

Myſtice theologie practice tres vocatio-
nū modos ſm triplicē in deū cōuerſionem
aie. ⁊ triplicē ſtatū tendētiū oſtendit.

¶ Induſtria prima.

Dei vocatiōem attēdere. ¶ Uo-
cat deus ad ſalutē oēs hoīes/ſi-
quidem vult oēs hoīes ſm apo
ſtolū. ſaluos fieri, hinc ille natu-
ralis apud vniuerſos indelebiliſq; ad bti-
tudinē appetitus, nihilominus in via diui
ne vocatiōis alius ſic alius ſic ambulat. ſe
cūdū diuiſiōes gratiarū/ āmīſtrationū ⁊ o
perationū vt deducit apl's, Alij qdē ꝑ ſpiri
tū dat ſmo ſapie. alij aūt ſmo ſcie. alij fides
alij gr̄a ſanitatū. alij opa virtutū. alij ꝓphe
tia. alij diſtinctiō ſpirituū. alij gr̄a linguaꝝ.
alij interptatio ſmonū. Hec aūt oīa opera
tur vnus atq; idē ſpūs: diuidēs ſingulis ꝓ
ut vult. Sicut corpus vnū eſt ⁊ mēbra h̄ʒ
diuerſa/officiaq; varia. Ecce q̄ ſermo ſapi
entie qui cū gratia cōtemplatiōis plurimū
ſilis eſt/vel eadē reputat/datur ꝑ ſpiritum
huic aut illi nō oībus: ſicut nec gr̄a ſanita
tū/nec fides. hoc ē vt arbitror par in credē
do: nec opatio vtutū/nec ꝓphetia /et ita de
reliq̄s. ¶ Queādmodū igitur nō oēs vo-
catos ad gloriam adipiſcēdam conari con
uenit ad quālibet adminiſtratiōis vel opa
tionis grām indifferēter: Sic nec vniuer-
ſos opꝫ ad ſapie vel cōtemplatiōis ſtudi-
um ſe tradere. Hoc in ſciētijs vel artib⁹ re-
liquis docuit etiā ph's/⁊ poſt eū tullius: de
bere politiſantes attēdere/qꝛ nō oīa poſſu
mus omnes. Et hoc clarius eſt q̄ vt curio
ſius indigeat declarari. Quāuis aſſignatō
cāꝝ in pticulari ſit varia/⁊ frequēter electō
difficilis/iudicādo de quolibet, tu ad hanc
opatiōem in corꝑe miſtico. tu ad illā elcūs
es: coneris/facere certā vocatiōem tuaʒ ad
ſalutem. ¶ Prodeſt vero nō mediocriter/
cōſiliū accipe/⁊ accepto credere/viroꝝ exp
toꝝ ſpūalium q̄; qles iudicant de omnib⁹.
Juuat inſup circūſtātias pſonales attēde
re: vt corꝑis ſic vel ſic cōplexionati. Stat⁹
q̄ʒ in republica/loci ꝓterea/⁊ tpis/ vel mēo
rie ⁊ iudicij: aut qlis in iraſcibili/qlis in rō
nali/qlis in cōcupiſcibili repitur. ¶ Hinc
facit vt nō oēs ad grām vocati cōtemplati
onis/pñt quēq; ſublimius ferri i deū: trepi-
di ⁊ anxij tanq; in ſeueriſſimū iudicē ſuū ⁊
mgr̄m auſterū: cui⁹ irreuocabilis eſt condē
natio. Rugiūt hi frequenter a gemitu cor
dis ſui plāgentes ad deū, Quis nouit ptā-
tem ire tue: ⁊ p̄ timore tuo iram tuam dinu
merare: Et illud ſi iniqtates obſuaueris do
mine/dñe q̄s ſuſtinebit. Illud inſup Non
intres in iudiciū cum ſuo tuo dñe/qꝛ non
iuſtificabit in cōſpectu tuo omnis viuens
Rurſum quoq; Dñe ne in furore tuo argu
as me ⁊c. Et varia in hanc ſententiā. Apud
iſtos non tam deſideratur p̄miū q̄ꝫ eter-
nū ſuppliciū formidat: qle pfecto formida
re cautum ⁊ licitum eſt. ¶ Inuenies alios y
quos mercēnarios dicimus: qꝛ mercedem
ꝓ obſequio celeſtem expetunt a deo/tanq;
rege liberaliſſimo: aut tanq; a p̄re miarum
et totius cōſolatiōis dicētes ei. Pater pec-
caui in celū ⁊ coram te/iam nō ſum dign⁹
vocari filius tuus/fac me ſicut vnū ex mer
cēnarijs tuis. Et hi quidem recte agunt tā
q; filij ſibi male cōſcij: ſed nō vſq;quaq; ad
pfectum. ¶ Sunt alij rariores qui animo

neq̄ ſeruili neq̄ mercenario/et pluſq̄ filia
li rapiūtur in deū/velut obliti ſue ſeruitutꝫ
ſue mercedis/ſue paternalis auctoritatꝫ. ſo
ciant̄ ei velut amicus ad amicū/imo ſuaui
ori familiaritate cōiungūtur/ et ſicut ſpon
ſus ad ſpōſam dicit ex ſnīa qui hmōi eſt. di
lectus meus mihi. et ad me cōuerſiōes eiꝰ.
Et illud. qd enim mihi eſt in celo ſuppl. ꝓ
mercede/ ꝛ a te qd volui ſup terram. ſupple
ꝓ ſupplicij vitatione/defecit caro mea ꝛ cor
meū/deus cordis mei/et ps mea deus in e/
ternū. ¶ Numeramus ꝑmos inter incipi
entes/alios inter ꝓficientes. ꝑfecti ſunt re
liqui. ita tñ vt ad ꝑorem ſimilitudinē crē/
bro ſeſe reuocent/ſe arguāt/ſe habere iudi/
cem ſeueriſſimū/ſe magr̄m vel dn̄m/vel pa
trem. cōſeruatorem/vltoremq̄ negligentia
rum cū tota mētis ꝓſtratiōe recogitēt. Ali
oquin vereant̄ illud. niſi in timore dei inſtā
ter te tenueris cito ſubuert̄etur domꝰ tua.
Nihilominus etiā aut poſt offenſas adul/
terationeſq̄ regredi ad ſpōſum. ſcientes di
ctū ab eo ꝑ Hiere. Tu vero fornicata es cū
amatorib' tuis multis. reuertere tñ ad me/
et ego ſuſcipiā te. ¶ Proinde liberū ſit vni
cuiq̄ iudiciū/ego interim opinor/cōſultio
rem obſeruatiōem apud plurimos iſtā eſſe.
qui deū ſicut prēm nr̄m q in celis eſt ꝓpōit
ſibi vel ad timorem reuerentialē incutien/
dū/vel ad amorem filialem infundendū. et
vl'r ad oīa ſue laborioſe ꝑegrinatiōi neceſ/
ſaria. reuerenti fiducia poſtulādū. ¶ Quip
pe noīa hec/dn̄s iudex mgr̄. iuſtus. reddēs
vltiōem velociter ꝛ ſilia/vehementiꝰ pauo
rem/et minus amorem incutiūt. ¶ Rurſꝰ
hec noīa/ ſponſa amica/ ſpōſa manens in
delicijs et in cubilib' aromatū/dilectꝰ/ pul
cer et rubicūdus/manēs inter vbera/cuius
leua ſub capite. ꝛ dextera amplexat̄. mollio
rem apud quoſdā q̄ ſatis eſſet affectionē/
minuſq̄ ſinceram ꝓcurant. Nomen h̄. pa
ter noſter/miris modis inter vtraq̄ fec̄ tē/
pare. vt ꝛ timor ſit cū dilectione. et dilectio
cum timore.

2. ¶ **Conſiderat. II. do/**
cet vigilādū ad cognoſcendā ꝓpriam com/
plexiōem/ ꝛ q̄ naturalis inclinatio ad mul
ta hoīem diſponit vel impedit/qd̄ et exem
plificat illam bonā naturā a parentib' vl' ali
unde vel in iuuētute adq̄ſitam dic̄ mirabi
liter eſſe operoſam.

¶ Induſtria ſecunda

P Roꝑriam cōplexiōe agnoſcere
¶ Phicū dictū eſt aīas inſequi
corpa. qd̄ experimēto quotidiāo
cognitū. ſic accipiēdū eſt/ vt nō
neceſſitatꝫ vel coactiōis ſit hec ſeq̄la/ſed in
clinatiōis. Iuuat aūt miris modis ad opa
tiōes has vel illas/ cōformitatꝫ inclinatio
naturalis. ſicut ex aduerſo diſſonās tñ ob/
eſt. q̄ vix libertas animi/vix diſciplinatio
vix conatus aſſuefactiōis/ſufficit euincer̄.
¶ Tradit h̄rūs Greg. quē in arte cōtēpla/
tionis ſepe diuq̄ cōuerſatū cōſtat/quoſdā
hoīes inueniri nature tam inq̄ete ꝛ varie/
vt ociū contēplatiōis vel nō poſſint vl' mo
leſtiſſime poſſint ferre. ad qd̄ alij nature tran/
quillioris aptiſſimi ꝓniq̄ ſunt/ ꝑmos ad
actiōem. ſcd̄os mittit ad cōtemplatiōem.
¶ Ceterū q̄s neſciat quoſdā ex hoībus plus
vigere in iraſcibili v̄tute. quoſdā in rōnabi/
li. alios in cōcupiſcibili. Quo circa vide/
mus alios citius venire ad cōpunctionis
et cōſequēter cōtemplatiōis grām ex conſi
deratione/deteſtatiōeq̄ vilitatis ſuoꝝ fla/
gitioꝝ/ ꝛ hoc ꝑ vim iraſcibilem intentā ad
honeſta. Alij magis ex iudicio recte rōnis
ad idipm ꝓuehūtur. q̄bus faciliter ſuadet
veritatis amor cognitio ſplendorq̄ mirifi
cus viuere cōformiter ad eādem rationem
quā excolēdam ſuſceperunt. Porro molle
cor et amicabile/videns/apud alios flexi/
biles ad ea. q̄ ſunt cōpaſſionis vel amoris/
qualis vt plurimū deſcribit̄ aīa ſctā queto
ta liquefacta eſt vt dilectus ille ſuus totus
deſiderabilis locutus eſt. Talem aīam fa/
cilius ad cōtemplatiōis reqem trahit con/
ſideratio/nūc dn̄ice paſſionis/nūc diuine ꝓ
gnatiōis/ac dilectionis ad ſeipam/nūc cō
uerſatiōis pie ac doloroſe ſctōꝝ q̄ ſctāꝝ ꝓ/
cedentiū. In q̄ virtute ſepius viget femine
us ſexus. q̄ ꝓpterea pius deuotuſq̄ noīatur
¶ Perſpicua aūt cā eſt cur facilius h̄ l' iſto
mō q̄s trahitur ad cōtemplatiōem. cū acti
ones actiuoꝝ ſint in patiente bn̄ diſpoſi/
to. diſpoſita ꝓ̄o eſt ſenſualitas obedire ſpi/
ritui ſurſum intento. dū hꝫ ſimbolū hoc eſt
cōueniētiam ad illud ipm q̄ rapit̄. ¶ Por/
ro q̄ntum ex geſtis eoꝝ cōijcere mihi datuꝫ
eſt/plus in Hiero. et Amb. viguit iraſcibi
lis. In Aug. et ſctō Tho. rōnalis. In Gre
go. et Bern. cōcupiſcibil. Quāuis nō du/
bitem in quolibet illoꝝ potuiſſe reꝑire vi/
ciſſim molle cor/amicabile/flexibile ad ea
que dilectiōem faciūt/alioquin cor durum

quomodo nō male habebit in nouiſſimo;
fuerit quoq; in quolibet ſtudiū vehemens
ad inquiſitiōem veritatis. zeluſq; feruidus
ad omnis inhoneſtatis pſecutiōem ¶ Po
ſtremo gaudeant bene nati. ſiue hoc habe/
ant a ſolo dei miraculo vt Iohēs baptiſta/
ſiue ab influxo ſupioꝝ corpoꝝ. ſiue a pro/
xima radice pentum/ vel ab educatiōe bo/
na que mores facit, grās agant vndecūq;/
puenerunt. neq; grām talem in vacuū reci
piant. Uideat autem quiſq; vt ait Bern.
qm̄ verbū qd egreditur de ore dei nō reuer
tetur ad eū vacuū. ſed pſpetur et faciet om/
nia ad que miſit id. vt dicere poſſit/ et ipſe,
Gratia dei in me vacua non fuit. Nam in
iniuriam cedit donantis donū negligere/
nec eo vti qd donatū eſt. qd eſſe conſtat in/
tolerabilis ſuperbie diſplicentis et ingte.

7 ¶ Conſideratio. III.

Stat⁹ et officium totius eccleſie breuiter
et qd vnicuiq; cōueniat oñdit. ¶ Indu. iij

Officiū pprium vel ſtatum reſpi/
cere. ¶ Plurimā officioꝝ ſtatu
umq; varietatē in republica qs
enumeret. Nimirum iam dictū
eſt/ qm̄ ſicut in vero ſic in miſtico corpe di
uerſa mēbra non eundem actū hn̄t. Cū au
tem ocium et vacatiōem ab exterioribꝰ cu/
ris cōtemplatio poſtulet/ et plures inueni/
untur/ quoꝝ ſtatus et officia quibꝰ alligati
tenent/ nequeant exerceri ſine multo ſtrepi
tu curarū/ et exercitatione corpis. et ſenſuū.
quid ſupeſt niſi tales arceri a cōtemplatio
nis inquirenda requie. Alioquin neutrū
feliciter aget homo/ quem medius iter ſtre
pitus verſare neceſſe eſt. videbūt q̄z eū ho/
ſtes/ et deridebunt ſabbata eius. ¶ Silea
mus interim opa mechanica mercaturas/
ruſticatiōes laborioſas. mr̄imoniale vincu
lum/ qd impellit mulierē cogitare que ſecu
li ſunt. quō placeat viro ſuo. et virū puide/
re vxori ꝛ liberis. Attendamus etiā ipos p
latos eccle. quos licet Grego. dicat oporte/
re p cunctis cōtemplatiōe eſſe ſuſpēſos. At
tn̄ ſi tūc pmū niti voluerit cōtemplatiōis
adeptioni ſtudere dū deberēt ſubditoꝝ ne
ceſſitatibꝰ corpalibꝰ ꝛ ſpūalibꝰ intēdere: ipi
ſemetipos irrident ꝛ falluntꝰ tēptationi q̄z:
id eſt. curioſitati potius aſcribi tūc debet ſi
curam plebis deſerētes/ q̄rant in ſuauitate
ocij cōtemplatiui delectari; quippe deſerūt
pceptū dei neceſſariū. volūtarijs et non ne
ceſſarijs intendentes. Secus vero vbi cō
templatio ceſſit alicui in talem familiarita
tem/ q ambidexter factus pōt impturbat⁹
velut angelus dei cōtemplādo agere/ ꝛ agē
do cōtēplari. aut ſaltē ptinus abſq; multa
difficultate de hoc migrare/ dare q; ſe i alte
rum. q̄lē eſſe cōuenit eū q in ſtatu pfectiōis
exercēde poſitus eſt. ¶ Eſt porro ſtat⁹ offi
ciūq; ecclaſticoꝝ/ pſertim religioſoꝝ tēde/
re ad pfectiōem hanc inquirendā. qm̄ i ſco
la deuotionis ꝛ oratiōis ad hoc traditi ſūt.
vt ſint velut oculi/ cetera mēbra corpis mi
ſtici dirigētes tam ad ſeipa q̄ ad deum.

¶ Sunt attn̄ nec ignoramus inter ecclaſti/
cos/ etates/ ſtatuūq; varietates plurime. at
q; aliter puerilis etas/ aliter adoleſcētis. a/
liter iuuenilis/ aliter virilis/ et cōſequenter
ſenilis ſua requirit inſtituta. totū nihilomi
nus apud tales q̄cq̄d agit. docet. aut impo
nitur/ vt ad hūc q̄ete cōtemplatiōis finē vl
ſero capiendū ordinent/ neceſſe eſt. Infan
tibꝫ et pueris q̄cq; parū capacibꝰ/ puidēdū
eſt ſolicitē. ne pueris ꝛ obſcenis verbis pi
cturis aut exemplis inficiant. Imbuātur
potius ad oppoſitū. ſcꝫ totius pudicicie ac
pie religionis vba/ picturas/ et exēpla, Nā
quo ſemel eſt imbuta recēs. ſeruabit odorē
teſta diu. Ue ſcandaliſantibꝰ puſillos hu/
iuſmodi. aut nō debite docētibꝰ. Adoleſcē
tiores aūt plus onerādi ſunt exercitatiōibꝰ
etiā corpalibꝰ repſſiuis earū que tūc violē
tiores inſurgūt paſſionū. quibꝰ p aſſuefa/
ctionē et etatē moderatis. illud qd ſuperit
vite/ totū laxetur ad ocium cōtēplationis.
libere capeſcendum.

¶ Conſideratio quar 2
ta dicit q omnes tenent ſe extēdere ad pfe/
ctiōem ſub pena damni pſentis et futuri.
q̄ſtūq; pfert vita cōtemplatiua actiue elo/
quitur,

¶ Induſtria quarta.

Semet ad pfectiōem extēdere.
Uox multoꝝ eſt. ſufficit mihi vi
ta cōis. ſi cū infimis ſaluari po
tero/ ſatis eſt. Nolo merita aplo
rū/ nolo volare p ſumma. incedere p plani/
ora cōtentus ſum. Sed viderint hi q iam
impfectio eſt. nolle eſſe pfectū. In via eniꝫ
dei nō pgredi regredi eſt. Damnatur inſu/
per huius piger. q talentū ſeruare cōtent⁹/ il
lud in fenus nō tradidit. ¶ Facimus hoc
pſpicuū in exēplo familiari. Habet aliq̄s
ppotēs nobiliſq; prfamilias plures filios

quemlibet aptiſſimum ad ampliandū ho/
neſte rem familiarē induſtria ſua: vnus illo
rum alijs laborātibꝫ ſedet in domo piger ⁊
iners/nihil curans/dūmodo nihil ſordide
viuat: nihil altū/nihil pclarū vel dignū in
genio ſuo/aut pr̄na nobilitate recogitet: di
cit ſufficere bona iam ſibi habita: et quali
cūqꝫ vita vti. Euocat aūt pater eū ad act⁹
ſublimiores/et arduos. monet. ſtimulat: q̄s
non facile viderit quō hic filius ſi obaudit
nec obedit odioſus erit pr̄i: Sic ſil'r poni
tur apō prēm celeſtē his quos trahit ad ca
riſmata meliora/ad actus diui/niores: dū
torpeſcunt herētes infimis nec ad pfectiōꝫ
ſemet ext̄ēdentes. ¶ Quō tñ intelligi volu/
mus de illis qui nullo ſtatu vel officio hūi
liori/ſic alligati tenent: q̄ abſqꝫ pcepti trāſ
greſſione neq̄ant ad altiora cōſcēdere: hic i
terim pfecto altiſſimū merito reputari con
uenit: q̄ obedientiā diuine iuſſionis ope/
rant. ¶ Animaduertendū eſt deniqꝫ/q̄ etſi
Maria poterat honorabiliter cū martha
hoſpiti xp̄o miſtrare: collaudat eā nihilo/
minus diuina ſapiā/q̄ vni intēta optimā
ptem elegerit. Itaqꝫ maledictus eſt q̄ ptem
ſuam aliter (licet faceret) facit deteriorem.
¶ Ex his vero palā deducit q̄ cū vita cōtem
platiua ſicut oñdūt theologi pfectior ſit q̄
actiua: q̄libet ad cōtēplatiōem idone⁹/nō
palligatus actionis neceſſitate pōt ad illā
licenter ſe tradere/dimiſſa actione. Pꝫ et in
hec fides Aug⁹. dicēti/q̄ ſi negociū. i. actio
nem charitatꝫ nemo imponit: Intellige ſu
perioris iuſſione vel euidēti neceſſitate: ſtu
dendū eſt cōtemplāde veritati. ¶ Nec op/
poſuerit aliqs facultatē quā hēt iſto mōp
ficiendi in vita actiua: ⁊ cōdemnatiōem ſu
am ſi talentū abſcōderit et in quo poſſꝫ ne/
gociari pdicādo vel paupibꝫ miniſtrando:
qm̄ abunde pficit ecclie vir cōtemplatiuus
obſequēs deo/de corde vel oculo. vbi alij d
manibꝫ ore vel pedibꝫ ſubſeruiūt. ¶ Por
ro multi ſunt apud q̄s dānabilis iudican/
da eſſet obmiſſio cōtemplatiōis inq̄rende:
queādmodū poſiti in ſchola religionis. q̄ ē
eſt ſchola deuotiōis orōis et fletuū: q̄les in
ſup eſſe conuenit ecclaſticos/qui labores
pplo𝔯 in ocio poſſidēt. vt cuſtodiant iuſti
ficatiōes dñi: et legē ei⁹ exquirāt. Quales
demū plures inueniūtur viri ⁊ femīe de ſe/
culo: q̄bus ſufficiens ocium/inſtructio et
ingeniū ſuppetunt. Vt ſe totos in deū ꝯuer
tant et rapiāt. Aſſint itaqꝫ apud eos fides
ſpes et charitas. Subtilior inſtitutio non
magnope inq̄renda eſt: vt toti tranſeant in
affectum cordis bonum.

¶ Conſideratio. quin

ta docet fugere ſupfluas occupationes et a
morem in deū ferri delectatiōe pſalmodie
pcipue in clauſtralibꝫ: et cantū altū dicit e
verū ē hui⁹ eē impedimētū. ¶ Quita indu.

Occupatiōes effugere. ¶ Scri ·A·
be ſapientiam ait ſapiens/in tē
pore ocij: nā qui minoratꝫ actu
pcipiet eam: ppterea ſint in pau
cis actus tui/ſi ſtudere vis bone
menti q̄m nemo occupatus. ſi. Senꝫ. credi
tur inuenit: nō dicit habuit. hoc eni falſum
eſſe in iā pfectis cognitū eſt/ Non poteſt a/
uis alligatas hñs alas vel illitas viſco/va
cuas ſe ferre p auras. Et neq̄t hō pedibꝫ im
plicatis enatare. Occupatus nihilomagꝫ
ad ſerenū cōtemplatiōis ether pōt ſemet e/
uehere: vacua ſit opꝫtet latitudo pagie cor/
dis nec impleta curis/vel ſolicitudinibus
cōtracta/nec offuſcata terrꝫ paſſionibꝫ: vbi
ſapie tā immēſa doctrina ſcribi cōq̄rit. Ca
piamus ex arboribꝫ exemplū q̄rū hūor nu
tritiuus q̄ ad pceritatem ramo𝔯 ſurſū aſ
cendus erat defluit inutiliter p ima/ſi cor/
tex ex vulnere rimam habuit. Amor autē
in aīa nunq̄d nō apte dicet humor ſu⁹/q̄ p
fecto p infima liqueſcit dū p paſſionū car/
naliū ſeu curarū terreſtriū vulnera lacerat.
Tūc nempe viā facit nocituram amorꝫ ſui
nutrimēto/pluſqꝫ ſupius ad celeſtiū deſide
rio𝔯 vegetatiōem deducat. Hoc gemūt hi
qui dū amoris ſui pēnas vellent in alta cō
templationis librare/prinus effluit amorꝫ
illius humor/ea pte q̄ cor aptū inferius in
uenerit vel ad curā rei familiaris/vel ad vi
dicte recogitatiōem/vel ad aliquā hmōi ſo
licitudinē. Experiūturqꝫ qō deplorat pha
di. Q̄m lūbi mei hoc eſt affectiōes implēti
ſunt illuſionibꝫ. Et reuera illuſiones ſunt
q̄s alibi vocat vanitates ⁊ inſanias falſas
et cōfabulatiōes iniq̄𝔯. His obſiſtere lin/
cus voluit dū ait. Si nō intendis ſtudijs
vel rebꝫ honeſtis/inuidia vel amore vigil
torquebere. Sed q̄s obſecro liberat⁹ eſt ab
iſtis vt nō aliq̄n moleſtet ab eis: puto quia
nullus hō viuēs/qui vtiqꝫ eſt vniuerſa va
nitas. Verū aliud eſt tradere ſe ſponte vel
ex officio vel ſtudio talibus occupationibꝫ:
aliud eſt eas toto deſiderio mētꝫ/manu di/

ſcretionis ſolicite abigere. tāq̄ īportunos
ſtrepidularū muſcarū aculeos / velut aues
Abrae ſacrificium veſptinū circūuolātes.
B ¶ Quereret aliquis de occupatiōe religio
ſoꝝ multoꝝ / in pſalmodijs et canticis alti
ſonis multiplicatis ſup numerū. Obſtant
ne cōtemplationi vel acquirēde vel exercē-
de: vellem rn̄derent ipi q̄d ſentiunt. Et qui
dem beatus Aug⁹. flebat vberrime in can
ticis ſuaue ſonantibꝫ eccleſie / vocibus eius
alacriter cōmotus: et eliquabatur veritas
in cor eius. Sed an eſſet vnus ex cantanti
bus expſſum non inuenio. Quia vero ad
compandam ꝯtemplationis quietem pl⁹
gratia ꝓuehit q̄ꝫ induſtria. q2 rurſus inter-
polatio fit in cantibꝫ / nō eſt incredibile q̄ſ-
dam ex ſic occupatis mentibꝫ tamē ad hoc
ipm ſentire ſup mentales exceſſus / pſertim
vbi quis ſatagit ex animali fieri rōnalis. ⁊
tandē ſpūalis. poſt vtrūq̄ꝫ. Et hec forte mꝉ
tiplicatio / ſtatuta eſt magis ꝓpter aīalium
mētes interim occupandas / qui ſcꝫ altio-
ra neſcirent quiete ſecū meditari / nec ocio
vti / q̄ꝫ ꝓpter ſpūales qui rari ſunt. et q̄les be
ne inſtituta religio poſſꝫ fortaſſis a iugo ta
li liberiores reddere ne vel ſemp araret bos
cū aſino. vel ad pedes Jeſu ſedēs nūq̄ꝫ ma
ria reperiret apō eos. ſed ſola martha. Nō
ſi te canētem in pſalmis deducat victor de
us ac ſpūs ſuus / ſup hec excelſa fluentoruꝫ
ſupioꝝ nihil fortius / nihil beatius / Itaq̄ꝫ
beatus pplus ille qui ſcit iubilatiōem. qui
pſallit ſapiēter iungēs verbo ſenſum cū af
fectu. Quā felix eſt Jeſu bone talis aīa q̄
nō eſt velut terra ſine aqua tibi; q̄ꝫ ſalubri-
ter agitur cū hac colūba tua. ſponſa tua. a-
mica tua: q̄ꝫ ſaluberrime ꝓrſus / q̄ꝫ beniuole
alaꝫ et pceptū religioſe laudis implet ī ho
ris dicēdis: nihilominus gaudet ꝓuilegio
alicuius in alti ſilentij ſolitudine cōtēplan
tis: vtiq̄ꝫ fortior hec q̄ꝫ illa. beatiorq̄ꝫ dicen
da eſt. ¶ Prodeſt ad hoc ipm ꝓuenire tps
orōis / ea ꝓmeditādo que deꝓmenda ſunt /
vt liberius tranſeant in affectū. ¶ Prodeſt
et conari trahere illa que dicūtur nō taꝫ ad
cognitiōem ſubtilem ac multiplicēꝫ / q̄ꝫ ad
ſaporem ⁊ exultatiōem. Sepe eni vbi mi-
nus cognitiōis ibi plus affectuuꝫ. Intrat
quoq̄ꝫ dilectio vbi cognitio foris ſtat. Imi
temur gaudētes ad ſonitū tympani vel cy-
thare / qui carminis armoniam nō magꝑe
dijudicant / ſatis hn̄tes iocūdos exultātis
tripudij numeros exercere / q̄s ꝓuocat ipſa

modulatio. Tu ſimiliter id q̄d leg̃. audis:
vides. loqueris. aut cogitas. trahe cōfeſtiꝫ
in affectū / velut aſpirans ex intimis / olfaci
ens aut guſtans. vt ſi audieris pater nr̄. aſ-
ſurgat ꝓtinus animus / ad reuerentiā ſimꝉ
et dilectiōem. ad poſtulatiōem fidelē ꝓ ne-
ceſſitatibꝫ tuis fratrūq̄ꝫ tuoꝝ / quoꝝ pr̄ cō-
munis eſt. Arripe generoſum nobilemq̄ꝫ
cōtemptū omnis fede ruſticitatis / tu q̄ taꝫ
regio patre gloriaris. diſpliceat tibi atꝫ ge
mas exiliū / cui celeſtis hereditas filiatiōis
titulo / cuius pater in celis eſt / reſeruatur.
Tales quoq̄ꝫ affectus inuenire eſt ſine nu
mero vel termino / de die in diem ſuaues et
nouos / velut in fauo vel in mān̄a vꝉ in nu-
cleo recōditos / qui vbertim fluent. ſi contē
plationis dente compſſeris.

¶ Conſideratio ſexta

Dei diſpoſitiōem circa bonos ⁊ malos eo
q̄ abutunt̄ ſuis beneficijs ponit. ⁊ breue q̄
iuſte reddere vel ꝑmittitur. ſedecim oſtēdi-
tur rationibus. ¶ Induſtria ſexta.

Curioſitatem deponere. ¶ Cu- C
rioſitas eſt ſtudium circa inuti-
lia / aut vtilia magis q̄ꝫ liceat / de
ceat vel expediat. ¶ Noli pcor
ad ocium cōtemplationis anhelare tanq̄ꝫ
cogniturus aut alijs oſtentaturus tm̄mo-
do ſublimitatem eius / qualem ex veraciſſi
mis ſctōꝝ atteſtatiōibꝫ fide quadā accepi-
ſti: Et non potius vt inde vilior ſis ⁊ abie
ctior ſis in oculis tuis / viſa ꝑſpicaci⁹ in di
gnitate tua in cōparatione recogitate diui
nitatis. Sis inſup cōtra tēptationuꝫ tela
robuſtior. et feruētior quoq̄ꝫ in amoreꝫ dei
et primi. et vt ꝓdemū currēdo viā mādatoꝝ
dei alacrior inueniaris. Tene ⁊ audiēs cō
tremiſce q2 ſunt filij infideles ⁊ alieni ſunt
ſerui neq̄ꝫ / quos aliqn̄ cibare ſuſtinet pr̄ ce
leſtis ex adipe frumēti ⁊ de petra melle ſatu
rauit eos. Queadmodū apud aliq̄s ex pla
tis ⁊ ꝓncipibus videre eſt / qui cōdemnan
dis paulo poſt ad mortem mittit aliquoti
ens in carcere de ꝓcioſis mēſe ſue reliquijs
Propterea noli altū ſapere ſed time recogi
tans q2 gratia cōtemplationis numeratur
inter grās gratis datas / q̄ ſicut ſpes / fides /
et ꝓphetia. aut alie ꝟtutes. pōt informis et
ſine charitate haberi. Quis igit̄ ſecure niſi
in dn̄o gloriabitur: Ue ve tibi humana ꝓ
ſumptio / qn̄ has et ſiles grās ſpūales repe
rire eſt apud malediction̄is / reꝓbationis q̄ꝫ

filios. vel in augmentum ſue damnatiõis
vſu ingratiſſimo dono dei/ vel ad aliorum
eruditiõem/ vel ꝑ qualicũqꝫ laboꝝ ſuoꝝ/
velut falſoꝝ ac inutiliũ p̃mio tranſitorio;
ꝑ tali numiſmate talis merces. dicit puerꝭ/
biuꝫ. Fornicari tm̃mõ queſierunt ĩ donis
dei ꝑ improbam dilectiõem aut p̃ſumptio
nem. Quid igitur: deſideriũ eoꝝ affert eis
deus. ſed iratus. Audiũt illud euangelicuꝫ
Accipe qđ tuũ eſt et vade. ¶ Hinc puenit
ex diſpẽſatione miſericordie dei/ ꝙ ab ele/
ctis ſuis ſepe declinat ipẽ/ ſed nõ in ira/ nec
in finem. Abyſſum vero iudicioꝝ eius q̃s
inueſtigabit: ¶ Poſſumus tñ ex dictꝭ ſan/
ctoꝝ qui ſepe deo inſpirante locuti ſunt q̃ſ
dam hmõi miſterij cãs agnoſcere. ¶ Fit hꝫ
qñqꝫ et ſepius ad humiliatiõem vt retun/
datur ſupbia vel que p̃fuit vel ne ſurrepat
ꝓuidetur. Propterea teſtat̃ exptus Bern.
Uere nihil eſſe efficacius ad grãm hãc vel
inueniendam/ vel retinendã vel recuperã/
dam/ q̃ꝫ ſi ſemp inueniariſ nõ altũ ſape ſed
ſapere ad ſobrietatem. Deniqꝫ beatus vir
qui ſemꝑ eſt pauidus/ ⁊ ſuꝑ cuſtodiã ſuaꝫ
ſtat. ¶ Fit hoc aliqñ ad deſiderium vehe/
mentius igniendũ/ queadmodũ ignis fla/
tu compſſus/ erumpit ardentioꝛ/ ⁊ vt diſca
mus grãdia granditer querere. ¶ Fit hoc
vt ab hoĩe ſua fragilitas/ et abyſſus miſeri
arum/ ꝓfundius ⁊ exinde clarius ſentiatur
ꝗquatinꝰ vileſcat ipẽ ſibi/ recogitãſ qualis
ex ſe ſit/ et qualis ex dei munere eſſe poſſit.
¶ Fit hoc aliqñ ad induẽdum viſcera pie
tatis ſuꝑ alioꝝ deſolatione/ q̃bus hec con/
ſolatio vel nõ cõcedit᷑ vel cõceſſa ſubtra/
hitur ¶ Fit hoc ad ſatiſfaciendũ interim ꝑ
ſe vel alijs/ ꝑ dolorem ſenſibilẽ ex tali carẽ/
tia derelictũ/ queadmodũ humanitas xp̃i
derelicta ẽ/ ⁊ torrente penalitatũ tota imer/
ſa/ q̃tinꝰ ita ſatiſfaceret ꝑ peccatis non ſuis
ſed alienis. ¶ Fit hoc qñqꝫ ne q̃s idoneus
in doctrina alios iuuare/ aut in re aliq̃ velit
aſſidue ſic ociari ſibi: ſic inter amplexꝰ Ra/
chael herere/ ꝙ negociũ charitatis ſpernat:
et Lye fecũdationi nequaq̃ꝫ inuigilet, hor
ret itaqꝫ natura bene inſtituta pigriciaꝫ: ꝓ
pterea ſi nõ in altꝭ poſſit: ſaltem vel ĩfimis
queret occupata ꝓficere Quo euenit vt ſic
infirmata aĩa ſic humiliata ꝓficiat̃ amplꝰ
Illicqꝫ pluuia volũtaria ſegregetur diuine
irrorationis. ¶ Fit hoc vt hõ ꝑ multa tem
ptatus diſcat ex his que patitur obedienti
am/ ceteraſqꝫ virtutes/ q̃tinus eas poſtmo
dum edoceat efficacius. Itaqꝫ verum eſt il
lud ſocraticũ. Loq̃mur melius que meliꝰ
cognoſcimus. Illud autem melius cogno
ſcimus/ qđ intimius exꝑti ſumus. ¶ Nam
vir inexꝑtus quid cognouit: ¶ Fit hoc a/
liqñ ne deſerat homo ꝑ cõtemplationis ſu ·D·
pererogatione obligatiõem diuine iuſſio/
nis. ¶ Fit hoc ad punitiõem venalium de
fectuũ/ tanq̃ꝫ ſi pater indulgentiſſimus vel
auertat interim faciem a filio laſciuiore vel
triſtiorem oſtendat quatinus exinde ſtudi
oſior ſit in omni modeſtie cuſtodia. Et ne
minima negligẽs paulatim decidat ¶ Fit
hoc qñqꝫ vt cognoſcatur illud apl'i. nõ eſt
volentis neqꝫ currentis ſcꝫ ꝑ induſtriã pro
priam/ ſed dei miſerentis cuius rationis ſi
gnum ꝑſpicuuꝫ eſt. qꝛ poſtq̃ꝫ homo ſibi di
xerit. Tu tali die tali hora vacuus eris ab
omni occupatione. tu certiſſime aptꝰ eris
ad ſuauitatem cõtemplationis deguſtãdã
Tu ſic ages/ ſic te diſpones. Sed q̃d: ve/
niet illa dies. veniet ariditas in aĩa ama/
rior. faſtidiũ ſpũs. horror lectionis ⁊ orati
onis. tenebre ⁊ conturbatio. ac ex aduerſo
dum tu nihil horum ꝓpoſueris grata ſup/
ueniet que nõ ſperabat̃ hora. ¶ Fit hoc a/
liqñ ad purgatiõem maris ſpiritualis ma/
gni ⁊ ſpacioſi/ quod ex nimia quiete/ ſicut
et materiale ſordes contrahere ſolet q̃s agi
gitatio cõmotioqꝫ depellunt ¶ Fit hoc ali
quãdo vt innoteſcat ſi gratis anima timet
deum ſi parata eſt/ ſcꝫ obſequi ꝓprijs expẽ
ſis tribulationũ ⁊ doloꝝ. quemadmodum
ſi ſtipendia cõſolationuꝫ ⁊ ſuauitatum ab
imperatore ſuo reciperet. cõtra illos q̃ ora
tionem ſuam vel effundere nolunt/ vel ĩ ef
ficacem credunt/ niſi cõſolationũ ſentimẽ/
ta meruerint/ quaſi non fingeret vnq̃ꝫ deus
laborem in p̃cepto. ¶ Fit hoc quatinꝰ ab/
lectet̃ homo ne ſꝑ putreſcat/ aut ne fornica
ri incipiat in donis dei ea ꝑ ſe diligẽs/ his
adherens/ his ſe oblectans/ aut ne p̃miuꝫ
temporaneũ hic tale recipiat/ illo futuro ca
riturus. Itaqꝫ princeps negligit ſtatim re
munerare militem/ et pater filiũ denario vl'
obulo vel pomo aut cibo/ qui poſtmoduꝫ
principatum daturus eſt aut regnum/ quã
uis indulgentia principis aut patris/ illa
qñqꝫ minora det ad cõſolatiõem ⁊ ad amo
ris indicium/ reſeruans. poſtmodũ nihilo
minus excellentiora ad p̃mium ¶ Fit hoc
qñqꝫ vt diſſimulet venire tantꝰ hoſpes ad
animam ne grauetur expenſis. Sicut ait

Dauid ad filium. Sed quibus expenſis:
lacrimis pijs gemitibus. ieiunijs vigilijs.
ceteris ꝙ corpa grauantibus/aut forte ꝙa
anima iunior non poſſet ſuſtinere ebrieta/
tem ſpiritus/ſi iugiter introduceret rex eaʒ
in cellaria vinaria ſua/ꝓpterea clauem ge/
rit/nunc claudens/nunc aperiens ¶ Fit hoc
vt prouocet te deus/ſicut aquila pullos ſu
os ad volandum/ꝛ mater filium ad ambu
landum. Uides quia deſerit mater filium
hac induſtria vt derelictus clamet ad eam.
vtꝙ regrediēſ cautior ſit adhereꝛ ſibi. Cau
tior inſuper/ne cadat proſpicere/ ꝛ queſitā
matrem letior ſuſcipiat inuentam/ blandi
cias ꝛ oſcula ſuauius addat. ¶ Fit hoc ad
exercendam patientiam que opus ꝑfectuʒ
habet. Naʒ que eſt acerbior tribulatō que
materia patientie copioſior apud animā/
que aut pregustatione delitiarum paradi
ſi relabitur ꝛ corruit ad dolores inferni/ad
ſimilitudinem vmbre mortiſ. ad erumnas
huius exilij. Sumitur poſtremo coniectu
ra quante futura eſſʒ amaritudinis ſepara/
tio ꝑpetua. ¶ Quiſquis es igitur qui ad
cōtemplationem traditus es/ſatage impi/
ger ad eam. ſed ita vt illam expectes ab al/
to/paratus humiliter ea vti ſi venerit cum
gratiarum actione/paratus ſimiliter ea ca/
rere bono animo/ſi non aduenerit/haben
tes ama. ſed ne ſpernas aut iudices nō hñ/
tes/recogitās aſſidue quia in ſola charita/
te dei eſt regnum dei. ¶ Deniꝙ maledctā
terra noſtra ſpiritualis ſicut et corporalis
non germinat fructum ſine ſpinis et tribu
lis/nec abſꝙ dolore/anima pregnans/ve/
ritatis ꝑlem parturit.

¶ Conſideratio ſepti

ma docet aſſumere longanimitatem volen
ti peruenire ad guſtum internum. inſtan/
ter querendo/ſepius ꝙ repulſus ꝑſeueret
inceptis nec fatigetur quouſꝙ mereaꝛ mi
ſericorditer exaudiri et admitti.

E. L Induſtria ſeptima.
Onganimitatem aſſumere.
¶ Poterat fortaſſis ex premiſ/
ſa conderatione deuotus animꝯ
ſaluberrimos ꝛ ſuauiſſimos cō
templationis fructus quaſi negligere et di
cere. vt quid fatigarer fruſtra. quid eniterer
adquirere quod ignorat anima mea ſi pro
ficuum fuerit aut damnationi imputādū:

Fiat itaꝙ voluntas dei. det ſi velit ꝑguſta
tionem ſue dulcedinis hic ſentire/ neget ſi
voluerit. paratum cor meum ad vtrunꝙ:
¶ Sed audi tu qui ſic loqueris. Scis ne
queſo quoniam neꝙ qui plantat vt dicit a
poſtolus. neꝙ qui rigat eſt aliquid. Nihil
ominus vult nos deus plantare ſolerter et
rigare ſiue hoc carnaliter intelligaſ ſiue ſpi
ritualiter. Alioquin quomodo coadiuto/
res dei ſumus. qualiter implemus. Nō tē/
ptabis dominum deum tuum. ſi laborem
diligentiamꝙ datam humanitus deſeren
tes ſolum diuinitus adiutorium preſtola/
mur. Sit igitur labor noſter. ſit induſtria
ſit conatus plantans et rigans. incremētū
vero quaſi viuificam ſupinfuſamꝙ virtu/
tem/donet chriſtus/a quo petatur humili
ter et fiducialiter expectetur. ¶ Nemo ō ne
gligentia et inerti corde ſibi blandiatur / ſi
nolit ad cōtemplationis culmen anhelare
Confundit prior vna ratio vna conſidera
tio dicens ad perfectionem ſemetipm extē
dere ¶ Nemo preterea deſerat ceptum iter
hoc perfectionis ſi ſenſerit vt ſentiet laque
os innumerabiles temptationum abſcon
ditos/in via ꝗ ambulat. ſepe repulſus nō
confundatur/crebro deſudās/nec iudicio
ſuo proficiens non conturbetur. Satagat
enitatur innitēs forti baculo protectionis
altiſſimi/non arundineo laboris ſui.
¶ Qui capit capiat. quoniam labore queri/
tur. imo requiritur ad illā/quam tamen da
re nequit/contemplationis gratiam. Sʒ
ita videmus in hominis formatione. pa/
tres generant. matres alunt in vteris. Alio
quin quando naſci puerum cōtingeret; ni
hilominus quid virtutis habent hec om/
nia. niſi deſuper anima detur. ſolo creantis
arbitrio viuificatur totum illud ꝑ us iſor/
me ac veluti inutile. Homo ſcilʒ feneſtras
remouet. leuat caput. oculos aperit. Alio/
quin qua ratione videret. Quod ſi ſol ab/
ſconderet radios. fruſta ad viſionem hec
omnia fierent. de ſole iuſticie idem exiſtia
¶ Poſtremo ſi nihil abſꝙ magno labore F.
dedit deus mortalibus vt poeta loquitur.
Si nemo coronabitur niſi qui legittime
certauerit ſm apoſtoli verba. Si deniꝙ
minores artes quarum enumeratiōem ꝑ/
ſequi vacuum eſt/cū tanta ſolicitudine vi/
gilijs anxietate diſcunt homines/vel ad fu
gam paupertatis/vel ad augmentum di/
uitiarum/vel inanes laudum titulos/ aut

aliquod tale mortale/caducum/aut fluidū?
ſi ꝓpter hoc fuit inductus poeta dicere. La
bor omnia vincit impbus et duris venīēs
in rebus egeſtas. Pudeat pigeatqꝫ ꝑ re pl'
cerrima maxima/et diuina/minus eſſe ſoli
citos. minus lōganimes/et erectos. ¶ For
tis aſcenſor montis huius/attingere para
tus ad cōtemplatiōes/alacer erumpe/exul
tans vt gigas ad currēdam viā: firma greſ
ſum ne labaris retro: ſed et lapſus violen ti
or erigere/abijce molā terrene cogitatiōis
a collo tuo: hoc te fabuloſus Siſiph⁹ edo
ceat. Uſqꝫ q̄ placebit tibi regio hec egeſtatꝫ?
in valle lacrimarum/in limo ꝓfundi: ꝛ lu
to fecis. Illuc ſurſū aſpira? vbi diuitie pax
gaudium ſpūs in ethere puro ¶ Quouſqꝫ
rurſus algido rigore torpeſcit anima tua?
q̄diu non exardeſcet ignis deuotionis in
ea; inſuffla/exuffla. ne ceſſaueris legendo/
meditando/et orando/ donec ſcintilla de
uotionis vel tenuis euolitet. Turbabit te
ab initio fumus temptationū ſimul erum
pens/fuliginoſus et teter. punget hic ocu
los rationis/et faciem interiorem velut in
rugas cōtrahet. Ita vt tecum nūc q̄ antea
moleſtius aliquid agi videat. et felices di
cas qui ſorte cōmunis vite contenti ſunt;
ſed noli timere fumi impetum, ꝑſta ſufflās
donec flamma vehementior. dehinc puri
or emicet/donec tandem ſereniſſima tran
quilla qꝫ lux velut in carbone viuo/ſupera
uerit omnem fumoſitatis inquiete caligi
nem. Taliter accendi taliqꝫ luce ꝑfundi ſi
bi cupiebat qui dicebat. Ure renes meos
et cor meū. ¶ Qđ ſi nitendo/ſi agendo/ ta
le nihil inueneris/dolens doleas ſaltem in
felicitatem tuam. cōgelatiōem tuam. dicēs
ex ſentētia illud ꝓpheticum. Miſer factus
ſum et curuatus ſum vſqꝫ in finem. tota die
cōtriſtatus ingrediebar. Crede mihi non
minus nō ꝑdes laborem tuū/nō mercedē/
apud illum qui laborem et dolorem conſi
derat. ¶ Atuero ſi deſideriū anime tue tri
buerit tibi deus/ꝑueniens te in benedicti
onibus dulcedinis: hoc vnū ſūmope cura
ueris/vt deuotiōis ignem accēſum/multū
conatu/tantoqꝫ labore cōſeruēt cineres hu
militatis/cōtra flatum arrogātie/ne q̄ſi iā
aliq̄s tibi magnus videaris. cōtra gelicidi
um inſuꝑ inertis negligentie/ne q̄ſi iā ſuf
ficienter attigeris qđ queſiſti. Iamqꝫ lice
at bac illacqꝫ verbis aut actibꝫ ſuꝑuacuis
effluere, vera ſiq̄dem eſt ſnīa metro cōpre
henſa. Non minor eſt virtus/q̄ q̄rere/ par
ta tueri. ¶ Ad qđ ſpectat illud vulgare. Bo
nus cōſeruator par eſt bono conquiſitori.
Sed ve ve ſtultis quoꝝ gratie effundētur.
Sic alio notatur ꝓuerbio. Miſero nō ob
uenit bona ſcutella quā non effundat.

¶ Conſideratō. VIII.

eſt paſſionū et affectionū origies aduertere.
Et hec ars traditur ſub triplici mō cogno
ſcēdi reſpectu diuini iudicij put miſeretur
mō incōprehēſibili peccātoribꝫ: ꝛ ꝓcedit in vi
res aīe nr̄e varias/exēplificādo ſm q̄ indi
nant ad virtutū excellentiam vel vicioꝝ e
normitatem, ¶ Induſtria octaua.

Paſſionū vel affectionū origies b
aīa aduertere. ¶ Habet hāc ꝓprie
tatem theologia miſtica q̄ in af
fectu reponitur/oībus alijs ſcīē
tijs repoſitis in intellectu. Et q̄m oīs affe
ctio vel amor eſt. vel ab amore cōſurgit ſm
philoſophicā deductiōem. Nōne rōnabili
ter ipa theologia miſtica noīari debet ars
amoris. vel amandi ſcientia: Atuero non
eſt ſic ſolus amor quin origo ſit ceteroꝝ
affectuū vel paſſionū: ita vt ipam etiā odi
um pariat. Illa inſuꝑ que hic confuſa ſunt
omnia. ſpes. metus. meror. gaudium inde
ꝓueniunt. Quippe ſi diligitur deus ſuper
omnia: cōſequens eſt vt odiatur quicquid
eius amori cōtrarium fuerit apprehenſum
Rurſus quia deus tanq̄ obiectum ſumme
cōueniens preſentatur anime ꝑ cognitio
nem; ſubſequitur gaudium de pn̄ſentia. Et
ſi abſit: triſtitia vel metus oriuntur. Ce
terum de numero paſſionum multi mul
ta tradiderunt/vt Areſtotiles in rhetoricꝫ.
Hugo in tractatu de oratione; Guilhelm⁹
pariſienſis in ſuo penitentiali Et alij qui
dem nunc plures enumerant nunc pauci
ores. Meminim⁹ earum alio loco vſqꝫ ad
vicenarium extendiſſe. Hugo in ſuo de o
ratione nouenario cōtentus eſt/quamuis
eas innumerabiles eſſe nō ambigat ¶ Et
quoniam in paucioribus via maior. cōtē
tabimur ad pn̄s eas ſub ternario ꝯcludere
conformiter ad tria appropriata in diuis:
potentiam. ſapientiam. et bonitatem/ſecū
dum qđ ſatis aperte poteſt recipi id q̄ ve
nerabilis Richardus ait dū cōtemplatio
nis gratiam tripliciter oriri commemorat.
ſm tres exclamationes de aſſenſu anime
in canticis/ex abundantia deuote com

punctionis/quaſi virgula fumi/ex magni
tudie admiratiōis/q̄ſi aurora cōſurgēs. ex
plenitudie exultatiōis/quaſi innixa ſup di
lectum ſuum. ¶ Itaq̄ ſi conſidero, pfundi
us diuinam potentiam et opulentiam re/
ſpectu mee infirmitatis ac indigentie/qua
ratione nō potero cōpungi nō phorreſcere
nō timere meam miſeriam indignitatez q̄
viuēdo ſub hoc terribiliſſimo iudice in cō
ſilijs ſup filios hominū in quē deliqui / ſb
tali dn̄o magno quē offendi/ſub tali patre
maieſtatis quē cōtempſi: ¶ Rurſus ſi co/
ram oculis eiuſdē cōſideratiōis poſuero q̄
mirabilis facta eſt ſcia ſua valde q̄ cōforta
ta et nō potero ad eam, ptin9 oritur admi/
ratio ſtupor et defectio. dum cape neq̄o q̄li
ter hos ad gl̄am. alios ad infelicitatem pre
ſciuit ppetuam. Quo pacto negat grat̄/et
beneuſuris multa, que pſtat ingratis. dein
de pugnaturis cōtra eū. Qua cōditiōe ſu/
ſtinet plures ſaluandos pene p totam vitā
in ſceleribꝫ abominandis/vt latronē i cru/
ce, dū alijs eternaliter perituris/ſicut iude
variarū virtutū grām elargit̄, q̄ pterea ne/
mo poſſit corrigere eū quez ipe deſpexerit.
Et q̄ cōcluſit oīa ſub peccato /et ſilia: ſup
quibꝫ cōpulſus apl'us ſtupens exclamare.
O altitudo diuitiaꝝ ſapiētie et ſcie dei ꝛc.
¶ Poſtremo venit in recogitatiōem men
tis/torrens ſuauitatis diuine: et q̄ bonus
deus iſrael his qui recto corde. Quid eniz
totus exultabūdus pnūciet affectus meus.
O q̄ ſuauis eſt dn̄e ſpūs tuus. Et illud, q̄
magna multitudo dulcedinis tue dn̄e, q̄m
abſcondiſti timentibꝫ te. ¶ Habemus in
his tres pncipales affectus. Cōpunctiōez
cū tremore: admiratiōez cū ſtupore: exulta
tiōem cū iocūditate ſm potentiam dei. ſm
ſapiam. ſm bonitatem: ꝛ ſm tres vires aie
iraſcibilem. rōnalem. et cōcupiſcibilem: -
¶ Porro nihil inuenies p oēm ſcripture ſeri
em qd̄ ex hac recognitiōe nō poſſit ad ora/
tionem dei placatricē accōmodū fieri. Ob
ijciatur tibi quippe potētia dei cōtra imbe
cillitatem tuam/et aduerſantiū tyrannidez:
dei ſapia cōtra tuam inſipientiam et hoſti
lem aſtutiam, dei beniuolētia cōtra tuaz et
alienam nequiciam. Omne vero qd̄ in ſcri
ptura legitur. imo omne qd̄ cernit̄: an non
aliqd̄ hoꝝ videt̄ reſonare/aut noſtram mi
ſeriam / aut aduerſantium improbitatem.
aut dei maieſtatem. in potentia. ſapientia
et bonitate: ¶ At vero ſi cogitatiōes vane
fuerint ac de terra: Si fons amoris corru/
ptus extiterit: ſurgent cōtinuo paſſiōes ſi/
milis generis. ſed pu̇erſe et repbe: vt ex ſup
ueniente. egeſtate vel ex repentino interitu
p tyrannidem/vanus timor. et inutil' com
punctio: ex aſtutia deceptrice. admiratō: ex
feda voluptate/iocūditas falſa: et peſſimis
rebus. peior gloriatio. ¶ Hīs igitur oīs
affectiones gignere laudabiles/fontē amo
ris purum habeto, ſimul obſeruans. q̄ ori
go fontis huius, ꝛ ſincera bone fidei et ſan
ctarum cogitationū terra hauriat ſcaturi/
ginem. Hinc monet apl'us. Reformatos
ſenſus habere mundatos ſcilꝫ a corrupti a
moris febre/quatinus oculus in ſūme pul
chrum ac lucidum. Auditus in ſumme ar/
moniacum ac ſonorum. Guſtus in ſumme
ſapidum. Olfactus in ſumme odoriferum
Tactus in ſumme ſuaue ac iocūdum. mū/
da quadam deiformitate feratur. ¶ Poſ/
ſumus hanc noſtram conſideratiōem in a
liud transferre: vt dicamus paſſiones vl' af
fectiones oriri. nunc ab extrinſecorum am
borum immutatione: nunc ab intrinſeca
fantaſia vel imaginatione: nunc a ratione
negociante. nunc a mente vel ſpiritu deo
ſupillustrante: nunc a bonis angelis ſolici
tantibus. nunc a malis. aduerſus quos eſt
nobis colluctatio magis q̄ aduerſus car
nem et ſanguinem: adeo/ q̄ puriſſime ſan/
cte q̄ anime moleſtiſſimos aliquando
ſtimulos blaſphemiarum. ſordidiſſimarū
q̄ ſpurciciarum pati coguntur. etiam in ſe
nectute et ſolitudine ſua: quales neſciebāt
ipimet dum in mundana conuerſatoue in
ter medias temptationes carnis et mundi
adoleſcentiores verſabantur ¶ Potuerat
demum non inepte conſideratio noſtra di
latari/tradendo radices naturaliter gene/
ratiuas huius vel illius paſſionis/confor
miter ad doctrinam philoſophi in rethori
cis. vbi de paſſionalibus ſermonibus cau
ſas reddit: vt vnde verecundia. vnde glori
atio. vnde erubeſcentia. vnde deſperatio.
vnde ſtupor. vnde admiratio. vnde ira. vn
de inuidia. vnde adulationis et detracti
onis appetitus. vnde reuerentialis tremor
vnde abominatio: et vniuerſaliter vnde ge
nerales quattuor paſſiones Spes metus
meror gaudium. ¶ Notauit acerrimus p/
ſcrutator cogitationum Auguſtin9 in ſu/
is ſermonibꝫ. q̄ viciū nullū cōmittit̄ niſi q̄
volum9 (lꝫ fl'e) diuinā excellētiā imitari Ita

h

pro2ſus eſt:q2 initiũ omnis peccati ſupbia
Quid aũt peccatũ?niſi inordinata ⁊ intẽ/
parãs affectio. Eſt igiꝛ ſupbia radix cuiuſ
libet impꝛobe affectionis:ſicut ex aduerſo
ꝑturit oẽm affectiõem piam/humilitas.
Quocirca breuiſſima hic tradiꝛ/ ſed effica
ciſſima regula/diſtinguẽdi inter affectiõeꝫ
bonam et malam.ex hac duplici radice.q/
ruꝫ ſꝑ altera in fructibꝫ affectionũ ſi diligẽ/
ter attrectaueris ſapit. Inuidet aliqs;qre;
q2 ſolus cupit impunitus excellere/ Iraſci
tur aliqs;quare;q2 vult imꝑturbatus nec
punit᷒ excellere. Auarus eſt;qre;q2 vult abſ
qꝫ indigẽtia ⁊ cũ impunitate ꝑcellere. Acci
dioſus eſt;qre;q2 vult ſine fatigatiõe labo
ris impunitus excellere. Luxuriaꝛ/aut gu
loſus eſt;qre;q2 vult in delectatiõibꝫ impu
nitus excellere. Puſillaminis eſt.arrogãs
eſt.inobediens eſt.gratis,male agit ⁊ nocꝫ;
quare;q2 vult in iudicio ꝓprio ac volunta/
tis arbitrio manẽs impune excellere/ Tol
le hũc appetitũ impunite excellẽtie cupidũ:
confeſtim rami oẽs/fructus ⁊ folia vicioꝝ
arueruñt. Et ꝑ inuidia charitas.et ꝑ ira mi
tas.ꝑ auaricia frugalitas.ꝑ accidia ſtrẽnui
tas.et ita de reliqs germinabũt. In his bõ
xp̄s.lucifer in aliis ſemꝑ imitatur.

2 **Cõſideratiõ.ix.do**
cet tempus ⁊ locum idoneũ in ꝓficientibꝫ
eſſe inquirendũ/ꝓpter varias hominum di
ſpoſitiões.eligitur qꝫ et oſtẽdit eo ꝙ ibidẽ
cum gratia abũdantior influit a dño/ tum
q2 in tribulationibꝫ conſequitur ſolacium
et cõſolatio ſpũalis. Induſtria nona
Tempus idoneũ et locũ inquire
re. Locoꝝ alius publicus/a
lius ſecretus:alter in quiete.al/
ter in ſtrepitu. Quidam obſcu/
rus et artus/alius lucidus ⁊ amplius.⁊ ſb
diuo patens. Silr in tempe tꝑat deus rex
vices. Eſt veſꝑtinum.eſt ſerotinum.eſt no
cturnuꝫ:eſt gallicantus.eſt crepuſculũ ma/
tutinũ.eſt ꝑma.tertia.ſexta.nona. Ampli/
us vero ſunt in locis modi varij componẽ
di corpus vel aptandi ad cõtemplationeꝫ
Hic ſtat.ille genuflectit:ille toto corꝑe pro
ſternitur. Hic ꝓnus.hic ſupinus iacꝫ: hic
faciem media inter genua locat. Alter eam
manu operit.ſedet alter innix᷒ cubito vni
vel duobꝫ:ſubleuat vnus oculos qͣ̃tum va
let ſurſum.alius deorſum figit:alius hac il
lac circũducit. Siſtit alius greſſum/alter
ambulat. Proinde dicit aplus:quilibet a
bundat in ſuo ſenſu:ſuus vnicuiqꝫ mos ẽ
ait comicus. Regulam hanc ſuꝑ his om
nibus traditam inueni/vt ſequatur vnuſ/
quiſqꝫ qđ bonum in oculis ſuis viſum fu/
erit/ad facilitatem cõtemplationis aſſeqñ
de. His exceptis quos regularis cõmunis
qꝫ ligat diſciplina ad obſeruantiã certi tẽ/
poris loci et corꝑalis compoſitionis, Ali/
oquin ve illi ꝑ quẽ,ꝑ ſua ſingularitate ſcã/
dalum venit. Nam et vineam dñicam qs
depaſtus eſt:Talis vtiqꝫ ſingularis fera.
Sunt quos adiuuat locus abditus ſb
obſcurus.artus.baſſus.et quodam alti ſi/
lentij horrore tremendus:habitant hi ve/
lut in ſepulchris ⁊ cauernis terre et ſpelun
cis. Sunt quibus aptior eſt loc᷒ patẽs
ꝑlucidus.amplius.altus.vndiqꝫ celo vel e
there circũfuſus. Habitauerũt tales in de/
ſertis et montibꝫ:vbi ſi Hieronimo credit/
neſcio quid ſerenius emicat qͣ̃ in fumoſis
vrbibus. Inuenies aliquos quos offẽdit
omnis ſonitus:alios vero quibꝫ nihil ob/
ſtat/ſed ꝓficit locus ſtrepidulos᷒ vel ex mur
mure labentis aque/vel ſuſurris volitanti
um folioꝝ/vel ſonoris cantibus auium vł
ſtridulo ventoꝝ ſibilo/vel fluminũ vel ma
rium alliſione confuſa:vel maxime demuꝫ
ex reſonantia ſuaue ſonantis eccleſie/in vo
cibus modulantis.in campanis et orgãis
et choro. Et quod aliis ad laſciuiam:his
ad modeſtie cedit grauitatem. Quin eti
am videre eſt in nonnullis/ſed paucis nec
paſſim imitandis/quibꝫ omnis ille nupti
alis apparatus in choreis et citharis/i ge/
ſticulationibus.in venuſtate feminarũ cũ
veſtitutu deaurato circũamictarum varie
tate/vertitur in theoricos ſinceriſſimos qꝫ
mentis exceſſus/vnde libidines ſuas inep
tiſſimas/nec minus fediſſimas/ impꝛobi
conſectantur. Sic diligentibus deuꝫ om/
nia cooperantur in bonum:ſic in omni re
vtilitatem ſuam.ſic mel ſuum velut apes i
ueniũt. Exaltati quippe/ a terra:omia tra
hunt ad ſeipſos. Quid ſubinde diffiniẽ/
dum erit de tempoꝝ varietate?quãdo nũc
tempus eſt flendi nunc ridendi nũc ample
xandi.nunc fieri longe ab amplexibus.et
ita de reliquis. Quin preterea gloriabun/
dus in ~~in~~ domino;Pſal.ait. Septies i die
laudem dixi tibi ſuper iudicia iuſticie tue.
Et alibi. Media nocte ſurgebam ad cõfi/

tendum tibi. Et rurſus ait ſe in matutino i
terfeciſſe oēs peccatores terre: hoc eſt om̄s
temptationes ad peccatū inducentes/ſub
iecisſe: qḋ non niſi vigilans ꝛ orans feciſſe
credendus eſt. Rurſus ad dn̄m. Exitus in
quit matutini ꝛ veſꝑe delectabis. Et q̇s eſt
qui tempus audeat ꝓfinire deo: et nō illud
beneplaciti ſui beneplacenter nec min⁹ vi/
gilanter ꝓſtoletur. Viſitas eū diluculo/di/
cit afflictus Job: et ſubito ꝓbas illum.
¶ Nihilominus q̄ntum humanā reſpicit in/
duſtriam/arbitramur horam cōuenientio
rem illam eſſe ad hoc ipm̄/poſtq̄ꝫ cibus di
geſtus eſt/ꝛ cure mūdi ſepoſite: dū inſuper
obſeruator adeſt nemo. qui gemitum lugu
brem/q̄ ſuſpiria ex imo pectore eruta/q̄ ru/
gitus amaros/qui plangores interruptos
qui ꝓſtrationes humiles. q̄ madentes ocu
los. qui faciem nūc rubore/nūc pallore ſuf
fuſam/q̄ palmas vtraſq̄ꝫ tenſas cū ocul' ad
celū/qui pectoris crebras tonſiones/qui fi
xa terre vel altarib⁹ oſcula/q̄ ſupplices a/
lios geſtus/ꝛ ſignacula mēbris impꝛeſſa/no
tare potuerit. ¶ Ad extremū vero corpora
lis illa ſituatio ſeu collocatio efficacior eſti
matur: que quieti mentis aptior eſt. Itaq̄ꝫ
ſedendo ꝛ quieſcēdo fit aīa prudens. Nec
valet animus in ſua pace ſatis ſtabiliri: niſi
ſi corpus in eodem ſitu fixum manere didi
cerit. ¶ Addamus q̄ eligibilior eſt ceteris
paribus locus ſacer quē virtuoſiſſima cri/
ſti preſentia. conſecratioq̄ꝫ ſolēpnis et vo/
ta fidelium/ꝛ geſta ſanctoꝝ depicta vl' ſcul
pta/ꝛ ſepulchra defunctoꝝ reddūt aptiorē.
¶ Similiter ſacris temporib⁹ atq̄ꝫ celebri/
bus/quis dubitauerit copioſiora ſolere in
fundi gratie diuine fluenta/ſuꝑ magnū ho
ſpitale viuentium: et carcerem purgando/
rum mortuoꝝ/Tunc enim in die bona ve
nimus ad deū: tunc fiducialius ad aliquē
ſanctoꝝ dicimus/ꝓſpera diem triumpha/
lem tuū. Tunc copioſiores cariſmatum re
liquie velut a menſa ſplēdidiſſima beatoꝝ
cōuiuarū decidūt largiende paupib⁹ ꝛ mē
dicis petentib⁹: querentib⁹ et pulſantibus.
An nō canit eccia ꝑ cōiunctione ꝛ nuptijs
Heſter. hoc eſt humanitatis noſtre cū diui
nitate: hodie ꝑ totū mūdum melliflui facti
ſunt celi. Doceant nos corꝑales mēdici de
biles ꝛ infirmi ſic tps obſeruare: doceāt in
carcere ꝛ tēbris clauſi. ſic a menſa iudicū ali
quā ſuauiora ciboꝝ fragmenta ꝓmereri.
¶ Eſt inſuꝑ qḋ de tempoꝝ varietate dici poſ

ſit. ¶ Nam tempus eſt flendi et tempus ri L
dendi: tempus ſcꝫ aduerſitatis qḋ per no/
ctem. et tempus ꝓſperitatis qḋ ꝑ diem ſcri
ptura ſepe ſignificat. Sileam⁹ interim de
perfectis qui vtroq̄ꝫ tempe ſciunt vti per ar
ma iuſticie a dextris et a ſiniſtris/velut am
bidextri/dicentes cum aplō: Scio abun/
dare et ſcio penuriam pati/gaudere cū gau
dentibus/et flere cum flentibus. Quāuis
etiam inter lachrimas contingat eis illud
virgilianū. ¶ Mēs immota manet lachri
me voluuntur inanes. Mens q̄ppe talium
manet fixa in vno eternitatis cētro: velut a
xis circa quā decurrit volubilis rota tꝑali/
tatis: aut ſicut acus affecta ꝑ magnetē ad
polum ſe dirigit. ¶ At vero de incipientib⁹
et ꝓficientibus videtur experientia cū ſcri/
pturarum autoritate doctrix eſſe q̄ pl⁹ eis
ꝓdeſt tempus aduerſitatis: ſiquidem ipſa
moderata ſit/ꝛ talis que iudicium ratiōis
integrum cuſtodiat: ꝛ in q̄ dei munere pa/
tientia ꝓuentū operetur. ¶ Aduerſitas q̄p/
pe talis potētiori quadā manu monet eos
eripe ſe ab hoc limo ꝓfundi/vt a terra ſe ſb
leuent/dum illic tribulatiōem et dolorem
inueniunt: agunt ſtudioſius qḋ ꝓpha ſub
iunxit. et nomen domini inuocaui. Sen/
tiunt quippe quoniam ꝓpe eſt dn̄s his qui
tribulato ſunt corde: et quia adiutor eſt in
opportunitatibus/in tribulatione. Illud
inſuꝑ. Inuoca me in die tribulationis: eru
am te: et honorificabis me. ¶ Sic enim co
lumba rationalis non habens vbi pes de
ſiderij quieſcat. reuertitur ad archam con/
templationis: ſic eadem archa creſcentib⁹
aquis tribulationū/ſubleuatur amplius.
Sic aſcendunt tribulati in ſuperiora do/
mus ſue ſpiritualis. vt Anna ꝛ Petrus cū
ceteris: dum vel opprobrium aliqḋ vel pa
rentum mortem/vel patrie afflictiōem/vl'
rerum inopiam accipiunt. ¶ Hec eſt anti
periſtaſis quedam ſpūalis que cōtrarium
fortificat: hec eſt cos ferrum exacuens. hec
abſinthium pueros ablactans/auellenſq̄ꝫ
ab vberib⁹: hec malleus dilatans ꝛ extēdēs.
In tribulatione inq̇t pſal'. Dilataſti mihi.
Hec lima pollićs. mūdans eruginans. clari
ficans: hec fornax in q̄ auꝝ purgat' vt ruti/
let: hec virga qua ꝑcuſſus eripitur ab infer/
no vt dicat tribulatus ex ſnia. Dn̄e ſi ſic vi
uitur/et in talibus vita ſpiritus mei: corri
pies me et viuificabis me. Ecce in pace
amaritudo mea amariſſima. ¶ Et illud.

Ingrediatur putredo in oſſib⁹ meis/ꝛ ſub
ter me ſcateat. vt requieſcam in die tribula
tionis ꝛ aſcendam ſcꝫ ꝑ cōtemplatiōem ad
ppl'in accinctum noſtrū ſcꝫ ſūmoꝝ ciuiū.

¶ Conſideratio. x.

Docet de ſomni et cibi moderatione vari/
is vtens exemplis. ꝑcipue tamē trāſmittit
ad btm̄ Hiero: quem lege. ad ruſticū/ Pau
linū/ Furiā/ Euſtochiū. de ſeruanda virgi
nitate ad athletam. ¶ Decima induſtria.
Somno ꝛ cibo moderāter īdulge
re/ ¶ Aniaduertendū eſt hic in
ꝑmis indulgētia/iam dictoꝝ
dicendoꝝ qꝫ/ qꝫ alie ſunt inſtitu/
toꝝ obſeruatiōes in incipiētib⁹ cōtempla
tiōem. alie in ꝑficiētibus. alie in ꝑfectis/ q̄
ꝑ cōſuetudinem iam exercitatos hn̄t ſenſ⁹
qui cū apl'o ſciunt abundare/ſciunt penu/
riam pati. Et in omni loco leuare puras
manus. ¶ Secus apud incipientes qui
bus vt fragilioꝛib⁹ appodiacula querēda
ſunt/donec ſolidioꝛ ſtructura ſurrexerit. ꝑ
talibus fuit ſmo de locoꝝ vel tempoꝝ ob/
ſeruatione. ſicut hic de moderatione cibi ꝛ
ſomni. Et quidē attēto/ qꝫ in hoc ſtudio cō
templatiōis inchoande/vehemens et qua
ſi iugis laboꝛ animi requirit/ac ꝑinde vita
les aīaleſqꝫ ſpūs cōſumūtur plurimi. pluri
reꝑatione ꝑ cibū ꝛ ſomnū/vel ſaltez crebri
oꝛi vti neceſſe eſt. ¶ Sed grauat aīm inquies
Ligat ꝛ inuiſcat abūdans refectio. Nam
guſtata carne deſipit ſpūs. ¶ Abūdantez
dicis nos loqmur tꝑatam q̄uis abūdans
grauāſqꝫ ꝑ moꝛula ſumptiōis/hri poſſꝫ tē
perata ſi ad cōtinuationis tenoꝛem inſpe/
xeris. ¶ Fuerūt q̄ ꝑ gratia cōtemplatiōis
vel ꝓhetie ꝓmerenda conati ſunt imitari
vel Helyā vel Johem baptiſtā vel Danie
lem. vl'aliquē de p̄ribus egipti/in abſtinē
tia ꝛ auſteritate/qui nō ꝓhici ſed fantaſti/
ci facti. Docuerūt ſuo exemplo qꝫ nō cuiuſ
libet eſt volare cū ꝑfectis. quib⁹ gr̄e quedā
plus a poſteris admirāde q̄ aſſequēde cō/
ceſſe ſunt. Nō ſi ad debilitatiōem coꝛpis ꝑ
ieiunia ꝛ ſomnia crebrioꝛa gemitus latiua
ſuꝑaddat et laboꝛ animi. ſpūs vt diximus
vitales ꝛ aīales exhauriens. Quid niſi diſ
ſolutio breuis aut grauis egreditudo vl' fā
taſie ꝛ cerebri cōturbati leſio ſubſequetur.
Nutriat coꝛpus ad auxiliū nō obruat vel
craſſitudine vel macie. vēter qꝫ eſuriēs et
ſepe comedēs ſi Hiero. credit ꝑfert bidua/
nis ieiunijs. ¶ Si quem ergo ꝓfeſſio regu
laris iam ligatū tenet ſub auctoꝛitate pre/
ceptoꝛis indiſcreti/q̄ nec ſomno q̄tū ſatis
eſt nec cibo ſinit indulgere. Ille incipiens
ſm meū cōſiliū/tꝑabit a vehemēti medita
tione ꝛ cōtritiōe ſimul cū lachꝛimis/ne pe
reat/ꝓ inſipiente vero fact⁹ inſipiēs. vt po/
teleſus in iudicio rōis. Tali ſatis fuerit/ſi
cōuentū ſequi poſſit. ſi aſinū coꝛpis quē tu
eri habet/nō penitus attriuerit. ¶ Nec me
latet. qꝛ de ſomno et cibis illud vni parum
eſt qd̄ ſuꝑabūdaret in altero. Neqꝫ idcirco
doctrinalis traditio determinare q̄titatez
illā/ſed expientia ꝓpria ꝛ lōga vel diſcretio
hūilis/credēs ſapiētioꝝ cōſilio/vel vnctio
ſpūalis edocebit. Plus itaqꝫ lederet vt di/
cunt medici ꝛ theologi indiſcretū ieiuniū
q̄ edulium intemꝑans. illud quidē ſanabile
aliud ſepe ſine remedio/quā qꝫ. natura pau
cis cōtenta eſt. niſi blandiat gula ſibi. Ac
cipe quoddā in plātis exēplū ſilitudinis.
Sūt q̄s irrigatio ꝛ frequēs ꝛ multa iuuat
ꝛ marceſcerent hinc alie. Sūt q̄b⁹ ad au/
gmētū ꝛ fructū ꝓdeſt plantari ſecus decur
ſus aq̄rū/aut etiā in limo paluſtri: petūr a/
lie mōtes altos lapidoſos ꝛ aridos. vt per
petuus eis viroꝛ decoꝛi ſit. Sunt q̄bus ab
initio plātatiōis tm̄mō/miſtranda eſt cre/
berrima/ſed paulatiua ꝛ tenuis irroꝛatio:
vt adoleſcant. q̄bus poſtmodū rara ſuffici
et. In alijs ꝑ omne tꝑs exiget continua.
¶ Deniqꝫ ſicut virt⁹ ſuꝑioꝛ plus hꝫ virtuo/
ſitatis ex natura ſua/vel ex aſſuefactiōe bo
na vel ex altera fortificatione deſuꝑ venie/
te. tanto poteſt ipa facilius regere vires in
ferioꝛes ꝛ inſtrumētales. licet renitātur q̄/
dam ſuo pondere vel coꝛruptione contra/
ria. Sicut hec eſt ſapientis vox. Coꝛpus
quod coꝛrumpitur aggrauat animam. Et
magꝭ ſi crapula ſi ebꝛietas. ſi cure huius ſe
culi coniunguntur. Quo fit vt ſpiritus ho
minis virtuoſi/qui foꝛtitudinem contra/
xerit ex dei munere/et longa exercitatione
non ita diſtrahitur ſi coꝛpus pꝛopꝛium fu
erit aggrauatum vel cibis vel curis huius
ſeculi/quemadmodum alterius ſpirit⁹ mi
nus exercitatus. cuius omnis ratio fundi/
tus euerteretur. aut nimium turbaretur. ſi/
cut imperitus nauta ſe cōfundit ſi fluctuā/
tib⁹ ꝓcellis ſenſerit nauim nūc ad celū aſcē
dere/nūc deſcendere ad abyſſos vbi perit⁹
et exercitatus rectoꝛ maneret intrepidus

animoq; conſtanti artem nauigationis ex
erceret. Propterea bñ iubet apl's. Qui nõ
manducat/manducantem non ſpernat. et
ita de reliq̃s/que ſicut male ita et bene pro
varietate circũſtantiarũ fieri ꝯtingit intel⸗
lige. ⁓

¶ Conſiderat. XI. do

cet pĳs meditationibꝫ affectuũ generatis
ſilenter inſiſtere. Hecq; oñdit ꝓbabili ratõ
ne plus valere q̃ʒ inſtantiam lectionis vel
collegĳ. Inſup dat modum meditandi cõ
paratiuũ p̃cipue ex ꝑturbationibꝫ ſurgen⸗
tem et plura alia bona ad hoc opus neceſ⸗
ſaria mãifeſtat ſua induſtria. // Induſt. xi.

D. Editatiõibꝫ pĳs generatiuis af
fectuũ ſilẽter inſiſtere. ¶ Falluntᷣ
qui volũt ſẽp vel legere vel orare
vocaliter/vel deuotõis v̾ba a lo
quẽtibꝫ accipe. ſi putãt exinde cõtẽplatõis
grãm familiarẽ ſibi cõmittere. Acceſſuro p
ſunt hec. ſed nõ ſufficiũt. Eſto nanq; com⸗
pungãtur interim tales ad lectiõem vel ſer
monem. abſtuleris librũ/aut verbũ. abibit
ilico comes cõpũctio. nõ aliter q̃ʒ cuʒ libro
aut verbo reuerſura. Quãobrẽ optet cũ ſi⸗
lentio p̃ſtolari ſalutare dei/vt cõſueſcat hõ
orare ſpũ. orare et mente/dũ etiã vocis ſtre
pitus aut libri p̃ceerit intuitus. ſit ipa medi
tatio ſilẽs. liber tuus. ſit p̃dicatio. alioq̃n vi
deat/ne ſp diſcẽs nũq̃ʒ ad ſapiãʒ perueniat
¶ Opponent ſcio nõnulli querulantes ſe
nec ſcire nec poſſe ſpũm ſuũ ad ſe colligere
cũ ſilentio ⁊ meditatione. Euolat inquiũt
cõtinuo nũc huc nũc illuc ſe diuidens. Ef⸗
fluit velociter niſi infra limites lectiõis aut
ſermocinationis artatus teneatᷣ. Hoc plãe
ẽ qd̃ dicim⁹ ꝓpterea ſecũ eẽ ſecũ cũ ſilẽtio cõ
tinere ſpũm. hoc opus hic labor eſt. ad hoc
eniti totis affectuũ neruis ſuademus/ Se
de ſolitarius leuans te ſi potes ſup te. qd̃ ſi
diu multũq; conatus hec facere nequeris.
noli ꝓpterea cito vl' ad lectiõis l' ad collocu⸗
tionis ſolaciũ effugere/illo dũtaxat recto. ⁓
¶ Amuero tedet te ſilentĳ ⁊ factus es tibi g̃
uis. ⁊ ꝓpter hoc inutiliter quieſcere te iudi⸗
cas. ſed expecta. vincat hoc tediũ mora. pti
nax ne cõſuetudo ꝑtinus obrũpendi ſilen
tium/pabulũ det faſtidio/nõ leuamẽ. Ceſ
ſabit forſan ad tps/ſed redibit acrius/credõ
mihi tanq̃ʒ canis oſſe pingui foras pulſus
Et vñ proch dolor tanta raritas contẽpla⸗
tiuorũ etiam apud litteratos/ eccl'iaſticos /
ac religioſos. imo theologicos/niſi q̄a vix
ſuſtinet aliquis ſecum ſolus eſſe/ ſecuʒ diu
meditari. Itaq; ꝓuſq; vix incepit animus
in meditatione ſua. repetitur aut lectio vel
colloquiũ/aut aliqd̃ hmõi exercitiũ. quod
et ſufficiat ad nõ peccandũ. et qñãmõ laſſi
tudinem reficiat/ne anim⁹ fatigetᷣ fruſtra/
nequaq̃ʒ vt putas fruſtratur animus. quia
nõ obliuiſcetur tandẽ miſereri deus. te pſe
ueranter ſic petente querente ⁊ pulſante. ⁓
¶ Dictũ eſt de ſilentio. tranſeamus. nunc · P ·
ad meditationes pias/videamus q̃les ſint
ad affectus gignẽdos efficaciores. Et hoc
poſſe me vniuerſaliter diffinire p̃rſus nego
Nam quot capita tot ſententie/ dicit comi
cus/nõ minus tot meditatões/nec voto vi
uitur vno. Nihilominus ex tanto aceruo
colligamus aliquas que ad affectum timo
ris ꝑturiendi iuuant ¶ Itaq; vere diuicq;
dictũ eſt. Initiũ ſapiẽtie hoc eſt/ſapide ſci⸗
entie/timor dñi. Et q2 timor ſtatim ĩ deſpe
ratiõem rueret vt ſpem ſociemus neceſſe ẽ.
Sic Bern. ſup cãtica. Sic Richardũ de
xĳ. p̃triarchis. Sic Hugonẽ de virtute o⸗
randi/ſic ceteros pene omnes videmus in
choaſſe. Nimirũ beneplacitum eſt deo ſup
timentes eum et in eis q̇ ſperant ſup miſe⸗
ricordia eius. cãtantes ei miſericordiam ⁊
iudicium. ¶ Obĳciet aũt mox aliq̇s dictũ
eſſe ſupius q2 amor eſt initium radixq; af⸗
fectiõis cuiuſlibet alterius. ſi non p̃ceſſerit
igitᷣ amor/timor et ſpes quõ ſubintrabunt
¶ Sed alius eſt amor inhiãs impfect⁹ q̃ʒ
de deo/qualeʒ ſufficit fides de exiſtentia di
gignere. Et hic antecedit ceteros affectus
imo fidem/quam p̃terea in certitudine ſua
figit/de quo amore diſputauerũt aliq̇ q2 ſi⸗
ne p̃cedenti vel cõcomitante cognitiõe fer⸗
ri poteſt in bonũ. tanq̃ʒ in obiectũ ꝓmariũ
obĳciens ſe aĩe. ſicut in ordine hierarchico
prior eſt ſeraphin q̃ʒ cherubin. hoc in libro
cuius initiũ eſt vie ſyon lugent cõtinetur.
¶ Alius inuenitᷣ amor feruens extatic⁹ ac
ꝑfectus/qui põt cõiungere amantẽ cũ ama
to. Cuius adeptio nõ niſi p̃cedentibꝫ mul
tis affectionibꝫ alĳs venit/dũ ꝓus aĩa pu⸗
rificatos ⁊ ſanos habꝫ intimos ſenſus ſu⸗
os. Hanc purificatiõem a febrili languore
peccati inficientis/quid magis operatᷣ q̃ʒ
ipe timor domini. q̇ expellit peccatum. qui
cõfigit carnales affectiones/q̇ nihil negli⸗
git/qui beatos lugentes cõſolatos reddit.
a quo concipitᷣ ſpũs ſalutis/quas ex alias

efficacias ſcriptura ſibi tradit. Et hic ſolꝫ
timoꝛ magiſtraliter diuidi in timoꝛem in
itialē/mercēnariū/et filialem. Initialꝭ pe⸗
nam incurrere: mercēnarius ꝑdere p̄miuꝫ:
filialis ſeꝑatiōem tm̄ a dilecto refugit.
¶ Uis audire meditatiōem in timoꝛe. Me⸗
ditaboꝛ inquit ille rex vt colūba. Medita⸗
tionem colūbe qualem eſtimas/niſi plan⸗
ctum vel gemitū/quem ipe timoꝛ inducit:
Hinc forte rex alius quis dabit mihi inq̄t
pennas ſicut colūbe/ꝛ volabo et requieſcā
¶ Pedibꝰ timoꝛ addit alas inq̄t alius.
¶ Fabꝛicemus igitur ſub typo colūbe medi⸗
tationes ad timoꝛem et ſpem comites ido
neas. ꝛ dicamus colūbam hanc miſticam
aīam eſſe. Ita eni ipam noīare dignatꝰ deꝰ i
canticis. Hec binis alis/dextra ſpei / ꝛ ſini⸗
ſtra timoꝛis/volat ſurſum: et cauda diſcre
tionis dirigitur: pennas deargentatas ar⸗
gento ſacri eloquij/fert ala quelibet ad ſui
cōſtitutiōem numero decem/vt poſſit me⸗
ditari has ad timoꝛem/illas ad ſpem habi
litans. Integratꝭ penna quelibet ex tot pen
nulis circūpoſitis/quot ſub vnaquaqꝫ ſu
mi poſſunt ꝑticulares meditatiōes. Utra
qꝫ demū ala/velut equo libꝛamine ſuſtētat
hanc colūbam: vt nec ala timoꝛis/nimis d̄
pꝛimat ꝑ deſperatiōem: nec ala ſpei ſurſuꝫ
D. ſe plus attollat ꝑ p̄ſumptiōem. ¶ Ponan
tur hic ergo mō penne ꝓ ala ſiniſtra timo⸗
ris: cū pennulis aliquibꝰ ſm̄ omēm poſi⸗
tionis differentiā. ¶ Pꝛima penna eſt di⸗
uina ſeueritas. huius tot pennule q̄t diuie
ſeueritatis exempla: vt caſus angeloꝝ ade.
et hoīm in diluuio. interitus zodomoꝝ/et
gomoꝛreoꝝ calamitas: ſerui ingrati iude
deinde crux xp̄i. Judiciuꝫ ſeculi vbi pauci
electi ¶ Scd̄a/damnatiōis ꝑpetuitas: pē
nule tot q̄t ſpēs varie toꝛmentoꝝ. Ignis. ſ.
inextinguibilis/vermes/fetoꝛes/hoꝛroꝛeſ
clamoꝛes/vlulatus et fletus/dentiū ſtrido
res ꝛ frigoꝛa: toꝛtoꝝ multitudo. peſſima ſo
cietas. oīa incōpꝛehēſibilia ꝛ ideſeſſa. Su
per omnia timenda ablatio oīs ſpei: ꝛ carē
tia diuine viſionis penaliſſima. ¶ Tertia
peccatoꝝ enoꝛmitas: pēnule tot q̄t pecca⸗
ta cōmiſſa/cum circūſtantijs aggrauātibꝰ
ea. ¶ Quarta ꝓpꝛia fragilitas: pennule tot
quot ꝑicula ſunt caſuum futuroꝝ vſqꝫ ad
moꝛtem. ¶ Quinta ſeducēs ꝓſꝑitas: pen⸗
nule tot quot occaſiōes peccatoꝝ in ꝓſpe⸗
ris/ꝑ ſupbiam atqꝫ luxuriā. ¶ Sexta frā⸗
gens aduerſitas: pennule tot q̄t occaſiōes

impatiētie turbationis et vindicte. ¶ Se
ptima familiaris hoſtilitas/pēnule tot q̄t
ex carne ſurgunt illecebꝛoſa teptamēta.
¶ Octaua demonis ꝑuerſitas/pēnule tot q̄t
demonioꝝ fraudes et laquei. ¶ Nona ad
viuos iniq̄tas: pennule tot quot ingratitu
dines et ſcandala contra ꝓximos ꝛ marie
domeſticos ꝛ bn̄factoꝛes ꝛ ſubditos oriū⸗
tur. ¶ Decima ad moꝛtuos crudelitas: pē
nule tot q̄t ꝑ negligentiā ſuffragioꝝ manēt
in toꝛmētis vel a gloꝛia retardantꝭ. ¶ Sb
ditur ala ſpei dextra/ꝓpoꝛtionabiliter ad ti
moꝛis pēnas ꝛ pennulas. ¶ Pꝛima pēna
diuina mīa: tot pennule q̄t diuine mie mo
numēta: vt glīa angeloꝝ/ſaluatio ade noe
loth/dauid/petri/pauli/latronis/magda⸗
lene/chananee/filij ꝓdigi. adultere: ſaluās
xp̄us electoꝝ. inſuꝑ cuſtodia ꝑ anglos ſan
ctos. ¶ Scd̄a incomꝓhenſibilis glīa/tot
pennule q̄t dotes aīe ꝛ coꝛpis ¶ Tertia pe
nitentie gratia/tot pēnule q̄t pnie actus ꝓ⸗
cedētes ꝑ peccatis. ¶ Quarta ſuſtentatio
dei cōtinua/tot pennule q̄t auxilia dei per
virtutes dona ꝑ beatitudines/per euchari
ſtie ſacrm̄ ad hoc efficaciſſimū/ꝑ penitēnā
et ſilia. ¶ Quinta cōfoꝛtans leticia/tot pē
nule q̄t ex ꝓſꝑitate humiliter ſuſcepta/ſu⸗
mūtur occaſiones bn̄faciendi. ¶ Sexta e
rudiens triſticia/tot penule q̄t bn̄ficia pre⸗
ſtat aduerſitas foꝛtiter tolerata. ¶ Septi⸗
ma volūtas libera/tot pēnule q̄t mōis po
teſt ipa volūtas carnē ſubijcere ¶ Octaua
angloꝝ ſctōꝝqꝫ beniuolētia/tot pēnule q̄t
modis iuuant nos ſancti. ſancteqꝫ omnes
¶ Nona viuoꝝ auxilia/tot pēnule q̄t mo
dis iuuamus viuos/ꝛ iuuamur ab eis.
¶ Decima moꝛtuoꝝ ſuffragia/tot pēnule q̄t
mōis iuuamꝰ moꝛtuos ꝛ iuuamur ab eis.
¶ Exemplar hoc inſecuti ſtudioſi poterūt
abūdāter exerceri/q̄tidie in meditationibꝰ
ſm̄ deductiōem pliꝛioꝛē habitā ſpſim per
totū ſcripture ſancte coꝛpus. Poterūt inſu
per ꝓpoꝛtionabiles alas fabꝛicare. ꝑ alijs af
fectibꝰ vt ꝓ charitate dei ꝛ ꝓximi ponendo
meditationes ad hoc ipm̄ inducētes: Pꝛo
odio peccati/numerando cās/ꝑ reſpectuꝫ
ad deū et ꝓximū cur odio debeamus habe
re peccatū: ſuꝑ quibꝰ oībus abundat ſūma
illa de virtutibꝰ et vicijs que eſt vtiliter ꝓ⸗
ſus compoſita ¶ Et ſane meditatiōes pꝛo
timoꝛe ſatis inducunt ad odium peccati:
ſic alie ad dei pꝛoximiqꝫ iuuant charitatē.
¶ Aſſume tibi pennas iſtas diluculo/hoc

eſt vigilanter/mox vt ſenſeris aurorã di
uine illuſtrationis irradiare ſuper terram
anime tue: habita tūc in extremis maris tã
q̃s in littore quodam ſtabili fluctuantium
cogitationū et eſtuantiū deſiderioꝝ: eteni
illuc deducet te mirabiliter/ non induſtria
tua/ſed manus dñi/ ꝛ tenebit te dextera ſua
Et dices forſitan tenebre cōculcabūt me q̃
ad caliginoſam aliquam inferioꝝ oim ob-
liuionē; ꝛ nox iſta in infimis/illuminatio
mea in delitijs intelligētie ſupuenientis
Caueto ꝑinde ne pennas iſtas vel infide-
litas euellat/vel deſperatio frangat/ vel in
ertia cōglutinet/vel auaricia circūliget/ vel
vrat luxuria/vel gula ꝑgrauet.

Cōſidera. duodeci-

ma docet ſpūm auertere a fantaſmatib; qḋ
varijs modis poſſe fieri oñdit methaphiſi
ce: inſup remittit ad maiores q̃s exēpli grã
introducit in lrã. Induſtria duodecima
R. Spiritū a fantaſmatib; auertere
Oportet nos hic eoꝝ memi-
niſſe/que ḋ q̃ddita te miſtice the
ologie tractauimus. Poſuim⁹
itaq̃ miſticã theologiã eē amorē extaticū q̃
cōſequit ad intelligētiam puram ipi⁹ ſpiri
tus: que intelligētia caret vtiq̃ nubib; fan
taſmatū. ꝓpterea neceſſe eſt eū q̃ vult miſtice
theologie ſe tradere/conari ad hanc intelli
gentiam puram. Alioq̃n amorem inde ſe-
quentē q̃ rōne compararet. Rurſus ſi apḋ
exercitatos methaphiſicos hñdus hic ſmo
eſſet/ꝑficeret meditari/q̃ mō totus iſte mū
dus ſenſibilis ad aiam rōnalē ꝑ ſenſus cor
poris ingredit. et circulo quodã intelligibi
li ac pulcerrimo ipe mūdus deriuat⁹ a deo
reducat in eū. Unde res ab ipo egredietes
q̃to impfectiores diſtãtiores q̃ ꝓfluūt/tã-
to amplius materiales/ꝛ q̃dam craſſitudi
ne corpulētiores inueniūtur. ꝑſpicuū eſt i
elemētis ꝛ mixtis. Uidemus etiã in lumie
ſolari q̃ cōtinue plus groſſeſcit vt ſic loq̄-
mur/dū denſiori medio ſeſe miſcet. dumq̃
colorib; quodãmō ſemetipm incorpat Fit
aūt in recurſu ad deū cōuerſa conditio abe
unt q̃ppe magis ac magis in ſpūalitatē/ex
empli grã/lumē cū colorū ſpēb; fertur ad o
culos. illic ſpēs ipe aggregãtur ꝛ deferūtur
ad ſenſū cōez/ille q̃s eas dijudicãs puri⁹ ac
ſpūalius. eaſdē ad ṽtutem imaginatiuam
deducit. Ceterū cū ratio negociat circa fã-
taſmata elicit ſpēs intelligibiles/ quib; iaz

cōcipit rem ſine illo qḋ ꝓfuit/fantaſmate.
Poſtremo potētia intellectiua ſupior quã
ſpiritū vel mentē noiamus/poſt cognitio-
nem rōnis/deducit rem eandē ad lumē pu
re ſimplicis q̃ intelligētie/ ſm qḋ ordinem
habet immediatū ad angelicã cognitionē.
Amplius vero ſi diuinū dyoniſiū edo-
ctum a cōſcio ſecretoꝝ celeſtiū paulo pla-
cet inſpicere/vbi de miſtica theologia diſſe
ruit cū expoſitorib; ſuis/inueniemus eum
tradere modū auertendi ſe a fantaſmatib;
corporeis/ꝛ abnegatis oibus/que vel ſen-
tiri vel imaginari vel intelligi pñt/ ferat ſe
ſpūs ꝑ amorē in diuinã caliginem: vbi in-
effabiliter/ac ſupmētaliter cognoſcitur de⁹
Dat exemplū de ſtatuifico ſculptore/qui ex
ligno vel lapide ꝑtes abradens/format a-
galma pulcerrimū/hoc eſt ſimulachrū/ ꝛ h
quidem ꝑ ablationē ſolam. Conformiter
ſpūs remouens omnia ꝑ abnegatiōem/q̃-
lia poteſt hic cognoſcere que vtiq̃ ſuam ge
runt ſecū impfectiōem vel potentialitatis
vel depēdentie/vel ꝓuationis/vel mutabi
litatis: inuenit tandē his oibus ablatis/a-
galma dei/hoc eſt noticiam tanq̃ rei actu-
aliſſime/ſine potentialitate. ſupme/ſine de
pendentia. pure/ſine ꝓuatione. neceſſarie/
ſine mutabilitate. Atuero ſi noticia illa ·S·
ſit ſolū expimentalis in affectu ſupmo vni
to deo ꝑ amorem/vel ſi poſſit dici itellectu
alis nō quidē intuitiua/ſ; abſtractiua/ſeu
veſptina cognitione/nec cognoratiua cog
nitione/ſed abſoluta. digniſſimum eſſet cō
ſideratione ꝛ inquiſitione. Nam habet
pars quelibet/ſuos defenſores eleuatiſ-
ſimos. Sunt nempe qui exponētes dy
oniſium ꝑmū tenent. Sunt alij dicen-
tes haberi poſſe vltra ꝑdictam expimenta
lem vel expimentatiuam noticiam/intelle
ctiuū; cōceptū ꝓpriū/et abſolutū q̃uis nō
intuitiuum/diuini eſſe. Si ab eſſe remo
ueatur ꝛ abſtrahatur/ois impfectio. Idē
de vita. idem de bonitate. idem de ſapiētia
idem de potentia. et cōſilib; pfectionalib;
ꝑdicatis. vñ ſicut facta abſtractiōe a cōce-
ptu vago huius hois. viſi de ſitu/motu ꝛ fi
gura et ceteris accidētaliū cōditionū inuo
lucris: reſultat agalma. i. hominis imago/
ſm grecū. hoc eſt cōceptus ſpecificus ꝛ ab-
ſolutus hois. ſic de eſſe iudicant/dū fit ab
ſtractio huius qḋ eſt eſſe/a potentialitate:
priuatione. dependentia. et alia q̄uis imp
fectione. reſultat tunc conceptus dei pro-

prius et abſolutus. ¶ Addūt argumētum
quia deus hoc eſſe ſibi nomen ꝓpriū reſpō
dit moyſi dicens. Dices inquit / qui eſt / mi
ſit me ad vos. ¶ Affirmāt iſti ſilr̄ de conce
ptu bonitatis ſicut in lege noua rn̄dit xp̄s
ſolus deus bonus eſt. flecti vident̄ in hāc
ſententiam Aug⁹. pluries / noīatim / in ſuo
octauo de trinitate / vbi in bonū abſolutū
docet ferri. et ſequat̄ eius Bonauentura in
ſuo itinerario ſexto. ¶ Sed ecce neſcio ꝙ
pacto dum practicā dare ꝓfeſſus ſum my /
ſticam theologiam. relaboꝛ rurſus ad ſpe
culatiuam. ſed nō ſuꝑuacue Eſt quippe ti
bi neceſſariū / o anima que in deum ferre q̄
ris te ꝑ anagogicos exceſſus / vt auertere di
ſcas te. ꝑ innatam vim abſtractiuam a fan
taſmatib⁹. ſicut abſtractiua virtus inferioꝛ
in brutis ex ſpēbus ſenſat̄ elicit inſenſatas
Scieris quoqꝫ imꝑfectiones ſecernere a
ꝑfectionib⁹. vt tandem pure aliq̄d ꝑfectuꝫ
tibi reſplēdeat in eſſentia ⁊ bonitate. ¶ Lo
quamur tn̄ ꝑ minus eruditis in methaphi
ſica ſeu theologia / et dicamus. ſi poſſum⁹ /
quo pacto quo ve obſeruatiōis ſtudio / po
terit ſe ſpūs a fantaſmatib⁹ auertere dum a
nagogicos aut ſuꝑmentales querit exceſſ⁹
Et foꝛtaſſis hoc poterit fieri ſi in omni co /
gnitione / ⁊ meditatiōe ſua de deo. nequaq̄
ſiſtat hō in cognitione. ſed aſpiret ꝑ vim af /
fectiuā / quaſi coꝛdis oꝛe inhiante in ſuā po
tentiam / ⁊ in ſuam ſapiam / in ſuam bonita
tem / ſapoꝛādam / ⁊ guſtandā / tanq̄ eius / ꝙ
totus eſt terribilis in cōſilijs ſuꝑ filios ho /
minū / ꝑ maieſtatē potentie dn̄antis / iudi /
cantiſqꝫ / totus magnus ⁊ mirabilis in ſa /
piētia cuius nō eſt numerus / totus deniqꝫ
ſuauis. totus deſiderabilis. totus amabi /
lis valde / in bonitate ⁊ toꝛrente voluptat̄
ſue. Occurret tibi ſic nitenti / ſic intēto plu /
rima turba fantaſmatū. credo equidem ir /
ruent impoꝛtune fantaſmata ⁊ irrūpent in
vtroſqꝫ oculos tuos interioꝛes. Tu ꝓo foꝛ
titer abijce ſeoꝛſum ea q̄ntū potes mān me /
ditationis. et velut excuſſo capite ſpūs lib̄
euadere laboꝛa. aut tu q̄ſi diſſimulatis eis
ſpꝛetis ve perge quo ꝑgis. et ꝑ medium a /
gmen illud imꝓbū / alacer erūpe. Sitis te
ſpiritualis extimulet. vt queādmodū deſi /
derat ceruus vndiqꝫ canū moꝛſib⁹ patens
et ſuꝑcaleſcens ad gelidos tutoſqꝫ fōtes a
quarū. ſic tu laboꝛa cōtra impediētia fātaſ /
mata. vt poſſis ⁊ tu dicere / roꝛe ſancti ſpiri /
tus calefact⁹ / deſiderat aīa mea ad te deus.
Sitiuit aīa mea ad deū fōtē viuū / qn̄ veni
aꝫ ⁊ apparebo añ faciē dei. ¶ Scito aūt ꝙ
niſi te prius expurgauerit timoꝛis lima / ꝑ
integerrimam et nō fictam penitentiaꝫ / ni
ſi mens inſuꝑ elimata peccati ſcoꝛia. clara
refulſerit ꝑ refoꝛmatiōem in nouitate ſpi /
ritus ſcḋm duos actus hierarchicos primos
qui ſunt purgare ⁊ illuminare. vanū pꝛoꝛ /
ſus erit tibi ante lucem ſurgere. ad hoc ꝑfe
ctionis culmen. Surgite ꝑinde poſtq̄ ſe /
deritis ꝙ manducatis panem doloꝛis in ti
moꝛe ſcꝫ ſine quo iuſtificari nemo pōt / an /
te deū. Imꝓbe audes irrūpere in oſculum
oꝛis. ſi nec pedibus cū lachꝛimis / nec ma /
nibus cū gratiarū actione prius illud clare
curaueris ¶ At uero dū eouſq̄ peruenerit
bene cōſcia mens. ⁊ mūda. vt nec gaudia ne
qꝫ aliud oīno vel ſeruile vel mercēnariū an
xia recogitꝫ. neqꝫ ꝑterea de deo quicquam
negocioſum durum / aſperū / vel turbulen /
tū penſet. ſicut de iudice retributoꝛe vel in /
flictoꝛe vindicte. Sed hoc vnicū venerit i
mentem / q꞉ totus deſiderabilis eſt / ſuauis
et mitis / totus amari etiamſi occiderit di /
gniſſimus. dū ſolū ita placuit amoꝛi nego
ciū tunc. Anuola tūc ad amplexus ſponſi. ſtri /
ge pectus illud diuinū toti amicicie puriſ /
ſime bꝛachijs. fige oſcula caſtiſſima pacis
exuꝑantis omnem ſenſum. vt et dicere ſub
inde poſſis gratulabunda ⁊ amoꝛoſa deuo
tione / dilectus meus mihi et ego illi ⁊c.

Finit.

¶ Tractatus venera / bilis magiſtri Johis de Gerſō de elucidati / one ſcholaſtica miſtice theologie ſub duo / decim cōſideratiōib⁹ traditus. I.

Vobis datū eſt noſſe miſteri /
um regni celoꝝ. dicebat ihus
diſcipulis ſuis. Propter qḋ
et in alio loco exultauit i ſpū
dicēs. Cōfiteoꝛ tibi pater rex
celi ⁊ terre q꞉ abſcōdiſti hec a ſapiētibus ⁊
reuelaſti ea puulis. Hec miſteria ſunt q̄ lo
quebat̄ aplus ꝑfectis / ⁊ in quib⁹ excedebat
deo. q̄lia tradidit ex reuelatione ſua diuin⁹
dionuſius / in de miſtica theologia. ⁊ de di /
uinis noīb⁹ ꝑſertim ca. vij. vocās hāc ſapi /
entiam irrōnalem ſtultā ⁊ amentē ¶ Qua
ſuꝑ ſapia dudū opuſcula duo ſcripſimus.
Scripſerūt et alij noīatim Hugo de bal /
ma in tractatu de triplici via in deū / vbi de
terminat finaliter et ex intentione ꝙ ab ex